

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 6 Ιανουαρίου 2017

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΡΑΤΗΣ ΤΣΟΥΛΕΛΛΗΣ

Να δεις τι σου 'χω για μετά...

Ανασκόπηση 20

Ξεφυλλίζοντας το ημερολόγιο μιας χρονιάς κατά την οποία χάθηκε η λογική

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

Πια ανασκόπηση στα γεγονότα της περασμένης χρονιάς που μας άφησε πριν από λίγες ημέρες, επιχειρούμε σήμερα, ξεφυλλίζοντας το ημερολόγιο του 2016, **Το συμπέρασμα; Η λογική εντός κι εκτός Ελλάδας έχει καθεί. Η Ελπίδα και η απελπισία πάλευαν στις λάσπες των καταυλισμών και οι Έλληνες συνεχίζαμε να παλεύουμε με τα δικά μας προβλήματα στη σκιά μιας... αέναης διαπραγμάτευσης Ελλάδας - δανειστών, η οποία επιφέρει συνεχώς νέα μέτρα.** Εξάλλου, σε μια εξοντωτική χρονιά για τον Επαρχιακό Τύπο η εφημερίδα προσπάθησε -και κατάφερε θέλουμε να πιστεύουμε- να ενημερώσει, να αναδείξει, να αποκαλύψει και να καταγγείλει γεγονότα, προβλήματα, καταστάσεις, εντός κι εκτός Χανίων. Εμείς, ξεχωρίσαμε τα κυριότερα "στιγμιότυπα" της επικαιρότητας του 2016 και τα παρουσιάζουμε στις "διαδρομές", με την ευχή το 2017 να είναι γεμάτο θετικές ειδήσεις.

περιεχόμενα

6/1

Φώτιος,
Ιορδάνης,
Ουρανία,
Ράνια,
Περιστερά,
Θεοπούλα

7/1

Γιάννης,
Ιωάννα,

8/1

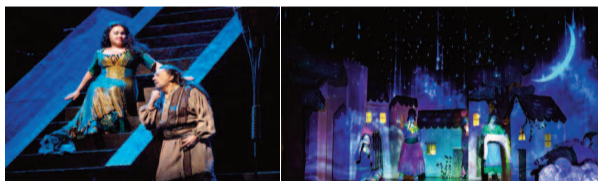
Αγάθων

11/1

Θεοδόσιος,

12/1

Τατιανή

σελ. 3 - 6 ~ Πολιτισμός, σινεμά

σελ. 6 - 7 ~ Συνέντευξη με τον Στρατή Τσουλέλλη

σελ. 8-11 ~ Να δεις τι σου 'χω για μετά...

σελ. 12 ~ Παιδότοπος

σελ. 13 ~ Βιβλία - Αφορμή

σελ. 14 - 15 ~ Από τους Μουσούρους στους Χαϊνήδες

σελ. 16 ~ Υγεία & Βότανα

No. 547

Φανταστικό μουσείο

Άγνωστος Καλλιτέχνης από τη Φερράρα, "Η μούσα Πολύμνια ως ευρετής της γεωργικής απασχόλησης", γύρω στα 1450, Βερολίνο, Κρατική Πινακοθήκη.

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

α

Αν και αγνώστου δημιουργού -η για χρόνια από την έρευνα πιθανολογούμενη απόδοση του έργου στον Φραντζέσκο ντελ Κόσσα (Francesco del Cossa) τείνει να χάσει την ισχύ της, αναγνωρίζοντας η πλειοψηφία των μελετητών αντ' αυτού ως πιθανό υποψήφιο δημιουργό τον Άντζελο ντελ Μακανίνο (Angelo del Maccagnino)- ο πίνακας συγκαταλέγεται στα αριστουργήματα της κρατικής πινακοθήκης της γερμανικής πρωτεύουσας.

Στην κορφή ενός λόφου με τη γραμμή του ορίζοντα να βρίσκεται χαμηλά και ένα βαθυγάλαζο ουρανό να φωτίζει το φόντο του πίνακα, ορθώνεται πατώντας με το άνετο σκέλος σε ένα σκαλί σπητή η μορφή μιας γυναίκας αμπελοφυλάκου, όπως έκδηλα υποδηλώνουν τα συνοδευτικά της αντικείμενα - τσάπα, τσουγκράνα και τσαμπιά από σταφύλια.

Η έντονη υπόμνηση της γνώσης της αρχαίας ελληνικής αγαλατοποιίας, η οποία επιτυγχάνεται μέσω της εμφανούς διάκρισης ανάμεσα σε φέρον και άνετο σκέλος -στάση από την οποία ξεκινά μια εσωτερική κίνηση, που διατρέχει όλο το σώμα ως το κεφάλι, αν και η κλασικές επιταγές του συστήματος του «χιασμού» (κοντραπόστο) στην περίπτωση μας αναιρούνται σε ένα βαθμό προς χάριν ενός συνειδητού υπερτονισμού της «ανοιχτής» αριστε-

ρής πτέρυγας της μορφής- αλλά και μέσω της πτύκωσης του ενδύματος, με το ύφασμα να προσπίπτει με διπλό απόπτυγμα, ενθυμίζοντας αβίαστα τον αρχαίο ελληνικό πολύπτυχο, αχειρίδωτο, γυναικείο πέπλο, παραπέμπουν σε μια αλληγορική ανάγνωση της μορφής.

Στην παλαιότερα διατυπωμένη άποψη της αναγνώρισης στη μορφή της αφηρημένης προσωποποίησης της εποχής του Φθινοπώρου ή του μήνα Οκτωβρίου, έρχεται να αντιπαρατεθεί η μαρτυρία του Γκουαρίνο ντα Βερόνα (Guarino da Verona) σε ένα γράμμα του στα 1447 προς το Λεονέλλο ντ' Έστε (Leonello d' Este), μαρκήσιο της Φερράρας. Εκεί ο Ιταλός ουμανιστής αναφέρεται στο εικονογραφικό πρόγραμμα ενός κύκλου με τις αρχαίες μούσες, ο οποίος προοριζόταν να διακοσμήσει το προσωπικό γραφείο (Studiolo) του μαρκησίου στο παλάτι Μπελφιόρε (Belfiore) στα περίχωρα της Φερράρας. Στο γραπτό αυτό ντοκουμέντο ο Γκουαρίνο αναφέρεται στην Πολύμνια ως ευρετής και προστάτιδα της γεωργικής απασχόλησης, μιά ερμηνεία που υποστηρίζεται σύν τοις άλλους και από την παρουσία μιας ομάδας χωρικών στο αριστερό φόντο του πίνακα.

Μια ξεχωριστή συναυλία, σε μια μουσική συνύπαρξη της Ιωάννας Φόρτη και του "Vamos Ensemble" θα πραγματοποιηθεί σήμερα Παρασκευή 6 Ιανουαρίου, στο Πνευματικό Κέντρο των Χανίων και ώρα 20.00. Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει ένα ευρύ ρεπερτόριο, με ιδιαίτερες ενορχηστρώσεις και δυνατές ερμηνευτικές στιγμές.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Συναυλία του "Vamos Ensemble"

■ Σε μια μουσική συνύπαρξη της Ιωάννας Φόρτη

περτόριο, που περιλαμβάνει όπερα, οπερέτα, μπαρόκ, λόγια, έντεχνη και λαϊκή ελληνική μουσική, μιούζικαλ και άλλα. Η γνωριμία της με τον Μίκη Θεοδωράκη το 2000 σηματοδότησε το ξεκίνημα μιας καριέρας που περιλαμβάνει εμφανίσεις σε μεγάλα θέατρα σε Ελλάδα, Νέα Υόρκη, Λονδίνο, Γερμανία, συνεργασίες με τους σημαντικότερους Έλληνες συνθέτες, μαέστρους, τραγουδιστές και σκηνοθέτες, ηχογραφήσεις και δισκογραφία. Έχει διατελέσει μέλος της χορωδίας της ΕΡΤ και σολίστ της Εθνικής Λυρικής Σκηνής.

Οι μουσικοί του "Vamos Ensemble" είναι οι: Εντμοντ Αλέξης - βιολί Έλενα Ορμουλιώτου - βιολί Χριστίνα Πασχάλη - βιολί Νίκος Μαρακάκης - βιολί Γιώργος

Βοναπάρτης - βιολί Ισαβέλλα Σταυρίδου - βιολί Πέτρος Δούναβης - βιολί Gina Zagni - βιόλα Κατερίνα Σαραντινού - βιολοντσέλο Μάνος Σγουρίδης - βιολοντσέλο Κώστας Κεχαράκος - κοντραμπάσο, τραγούδι Πρόδρομος Καραδελόγλου - μαντολίνο, κιθάρα, τραγούδι Κώστας Κανέλλος - κλαρινέτο Θανάσης Παπαθανασίου - κόρνο, μεταλλόφωνο, τραγούδι, Theo Kraaijvanger - ευφώνιο Κυριάκος Αλεξίου - κρουστά Νίκος Φραγκιαδάκης - πιάνο Ενορχηστρώσεις, διεύθυνση ορχήστρας: Θανάσης Παπαθανασίου Καλλιτεχνική επιμέλεια: Κώστας Κεχαράκος Επιμέλεια οργάνωσης: Νίκος Φραγκιαδάκης Διοργάνωση: ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ, Δήμος Χανίων. Είσοδος ελεύθερη.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ

Παρουσίαση εργασίας "Τάρταρος"

Ο φωτογράφος Γιώργος Αναστασάκης παρουσιάζει την εργασία Τάρταρος (2015-2016) ως τις 23 Ιανουαρίου στον εκθεσιακό χώρο της SOUTH space for photography στα Χανιά (Στρ. Τζανακάκη 17, ισόγειο στοά). Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα - Σάββατο 10.00 - 14.00 και Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή 7:30μ.μ. 10μ.μ. Είσοδος Ελεύθερη. Η σειρά παρουσιάστηκε πρώτη φορά στις Φωτογραφικές Συναντήσεις Κυθήρων 2015 ως εργασία σε εξέλιξη.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Διαγωνισμός ζωγραφικής

Ο Ομιλος Φίλων της Τέχνης συνδιοργανώνει με τον Δήμο Χανίων διαγωνισμό ζωγραφικής για παιδιά της ΣΤ τάξης των Δημοτικών Σχολείων των Χανίων. Το θέμα του διαγωνισμού είναι "Άγια Νύχτα" και τα έργα πρέπει να παραδοθούν στον διευθυντή ή τον δάσκαλο του σχολείου μέχρι τις 12 Ιανουαρίου. Τα έργα θα εκτίθενται στο φουαγιέ του Δήμου Χανίων από 16 ως 20 Ιανουαρίου που θα γίνει η βράβευση των τριών καλύτερων έργων. Θα δοθούν και δέκα έπαινοι. Για περισσότερες πληροφορίες στους διευθυντές των Σχολείων ή στα τηλέφωνα 2821051093 και 6977580514 κ. Γιαννουδάκη.

ΣΤΟ ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Παράσταση κουκλοθέατρου

Την Κυριακή 8 Ιανουαρίου στις 18.00 το απόγευμα θα πραγματοποιηθεί στην αίθουσα εκδηλώσεων της ΔΕΥΑΧ (πρώην Δημαρχείο Ελ. Βενιζέλου) η παράσταση κουκλοθέατρου "Ο μικρός εγώ είμαι εγώ", με δωρεάν είσοδο.

ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Μετάδοση όπερας "Nabucco"

Η θρυλική όπερα του Giuseppe Verdi "Nabucco" με τον Plácido Domingo στο ρόλο του Ναμπούκο θα μεταδοθεί ζωντανά από τη Metropolitan Opera της Νέας Υόρκης, στο ΚΑΜ αύριο Σάββατο 7 Ιανουαρίου και ώρα 19.55.. Διεύθυνση Ορχήστρας: James Levine. Είσοδος από 10€ έως 15€.

ΣΤΟ ΤΕΕ

Πανόραμα Ιταλικού Κινηματογράφου

Ο πολιτιστικός σύλλογος "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ" δίνοντας για πέμπτη χρονιά το παρόν στα κινηματογραφικά δρώμενα της πόλης των Χανίων, σε συνεργασία και με την New Star συνεχίζει και αυτόν τον χειμώνα το "ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΙΤΑΛΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ" με σπάνιες ταινίες ποιότητας καταξιωμένων Ιταλών σκηνοθετών που θα προβάλλονται κάθε Κυριακή στις 20.00μ.μ. στη φιλόξενη αίθουσα ορόφου του Τ.Ε.Ε. Δυτικής Κρήτης (Νεάρχου 23, είσοδος από Γιαμπουδάκη).

Το πρόγραμμα των προβολών έχει διαμορφωθεί ως εξής:
*Κυριακή, 15 Ιανουαρίου 2017: Κουεμάντα/Queimada (1969), του Τζίλο Ποντεκόρβο

*Κυριακή, 22 Ιανουαρίου 2017: Οι σύντροφοι/I Compagni (1962), του Μάριο Μονιτσέλι

*Κυριακή, 29 Ιανουαρίου 2017: Ρώμη, ανοχύρωτη πόλη/Roma citta aperta (1945)

*Κυριακή, 05 Φεβρουαρίου 2017: Μάμα Ρόμα/Mamma Roma (1962), του Πιέρ Πάολο Παζολίνι

*Κυριακή, 12 Φεβρουαρίου 2017: Η Αντουά και οι φίλες της/Adua e le Compagne (1960), του Αντόνιο Πιερραντζέλι

*Κυριακή, 19 Φεβρουαρίου 2017: Ταξίδι στην Ιταλία/Viaggio in Italia (1950), του Ρομπέρτο Ροσελίνι

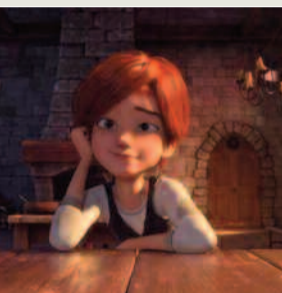
*Κυριακή, 26 Φεβρουαρίου 2017: Σάκο και Βαντσέτι/Sacco e Vanzetti (1971), του Τζουλιάνο Μοντάλντο

Κινηματογράφος

"ΣΙΩΠΗ"

"Η ΜΠΑΛΑΡΙΝΑ ΚΑΙ Ο ΜΙΚΡΟΣ ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ"

ΝΥΚΤΟΒΙΑ ΠΛΑΣΜΑΤΑ

"ROGUE ONE: A STAR WARS STORY" "Η ΡΟΖΑ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ"

"ΤΟ ΣΙΝΙΚΟ ΤΕΙΧΟΣ"

"ΜΟΑΝΑ"

ΑΤΤΙΚΟΝ

(χειμερινό) Τηλ.: 2821027717

"ΣΙΩΠΗ"

Προβολές 7 και 10 μ.μ.

"LA LA LAND"

Προβολές 7.45 και 10.15 μ.μ.

Παρασκευή 6/1 έως
και Κυριακή 8/1"Η ΜΠΑΛΑΡΙΝΑ ΚΑΙ Ο
ΜΙΚΡΟΣ ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ"

Μια προβολή στις 5,45 στα Ελληνικά

ΕΛΛΗΝΙΣ

Τηλ.: 2821051850-1

"ΤΟ ΣΙΝΙΚΟ ΤΕΙΧΟΣ"

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 8.30 & 10.30 μ.μ.

"Η ΡΟΖΑ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ"

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 8.30, 10.30 μ.μ.

ΣΙΩΠΗ

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 5.45 & 7.45 μ.μ.

ΝΥΚΤΟΒΙΑ ΠΛΑΣΜΑΤΑ

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 10.30 μ.μ.

"ΕΠΙΒΑΤΕΣ"

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 10.30 μ.μ.

"ROGUE ONE: A STAR WARS STORY"

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 6.15 μ.μ.

"ΚΡΥΦΗ ΟΜΟΡΦΙΑ"

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 8.30 μ.μ.

"ΤΡΑΓΟΥΔΑ" (μεταγλ.)

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 6 μ.μ.

"ΒΑΪΝΑ" (μεταγλ.)

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 6.30 μ.μ.

STER CINEMAS
(ΜΕΓΑ ΠΛΑΤΕ)

Τηλ.: 2821057757-8-9

"ΣΙΩΠΗ"

ΑΙΘ.2: Καθημερινά: 10 μ.μ.
ΠΕΜ. ΕΩΣ ΤΡΙ. 7μ.μ.

"ΝΥΚΤΟΒΙΑ ΠΛΑΣΜΑΤΑ"

ΑΙΘ.3: Καθημερινά: 8.15 & 10.30μ.μ.

"ΤΟ ΣΙΝΙΚΟ ΤΕΙΧΟΣ"

ΑΙΘ. 1: Καθημερινά: 10 μ.μ.

"ΕΠΙΒΑΤΕΣ"

ΑΙΘ. 1: Καθημερινά: 7.30 μ.μ.

"Η ΡΟΖΑ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ"

ΑΙΘ. 3: Καθημερινά: 6.15 μ.μ.

"ΜΟΑΝΑ"

ΑΙΘ. 1: Πέμπτη έως Κυριακή: 5.20 μ.μ.

"ΤΡΑΓΟΥΔΑ"

ΑΙΘ. 2: Σαββατοκύριακο: 4.50 μ.μ.

ΣΑΒΒΑΤΟ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑΚΗ

Παραστάσεις με
τον "Βασιλιά των Ονείρων"

Σύλλογος Φίλων Θεάτρου Χανίων, παρουσιάζει, για δύο ακόμη παραστάσεις, το έργο της Ευδοκίας Σκορδαλά - Κακατσάκη «Ο Βασιλιάς των Ονείρων» αύριο Σάββατο και μεθαύριο Κυριακή και ώρα 19:00, στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Είσοδος με κοινωνικό εισιτήριο (τρόφιμα μακράς διάρκειας και φάρμακα) για την ενίσχυση του Κοινωνικού Παντοπωλείου της Αντιπεριφέρειας Χανίων και του Κοινωνικού Ιατρείου Φαρμακείου Αλληλεγγύης Χανίων. Συνδιοργάνωση: Περιφερειακή Ενότητα Χανίων - Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

Απόδοση Σεναρίου - Σκηνοθεσία: Μαρία Ραμουτσάκη. Ειδικά Εφέ- Γραφικά: Εβίνα Μπασιά. Μακιγιάζ: Ξένια Ζάχου. Μουσική επιμέλεια: Ελένη Καρμπαδάκη. Σκηνικά - Κοστούμια: Μικέλα Παπαδουλάκη. Κατασκευή σκηνικών: Έλενα Αθανασοπούλου - Χριστίνα Βεριβάκη - Γιούλα Κανιτσάκη - Ντένια Καραβασιλειάδη - Σοφία Κοκολογιάννη - Εύα Κουκουράκη - Γιάννης Πατούρας - Μαρία Ραμουτσάκη. Κατασκευή αλόγου: Αμαλία Καρκούλια. Φωτογραφία: Δημήτρης Μπαρούνης. Χορογραφίες: Βασιλική Ντουντουλάκη - Jazz Train Studio.

«Ο Βασιλιάς των Ονείρων» (Βραβείο του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου) της Ευδοκίας Σκορδαλά - Κακατσάκη κυκλοφόρησε για πρώτη φορά σε βιβλίο από τις εκδόσεις ΑΓΚΥΡΑ (εικονογράφηση Λιάνας Δενεζάκη) το 2001 και επανεκδόθηκε πολλές φορές. Το 2015 επανακυκλοφόρησε από τις εκδόσεις "ΚΟΚΚΙΝΗ ΚΛΩΣΤΗ ΔΕΜΕΝΗ" (σε νέα εικονογράφηση της Λιάνας Δενεζάκη) συνοδευόμενο από CD με τραγούδι (στίχοι: Ευδοκίας Σκορδαλά - Κακατσάκη, μουσική-ερμηνεία Νένας Βενετσάνου).

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

"ΡΟΖ - Δύο
Φωνές, Μία
Ιστορία"

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Προβολές ταινιών

Στο πλαίσιο των παράλληλων εκδηλώσεων της έκθεσης «Χρόνος διάφανος», στην Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων, τη Δευτέρα 9 Ιανουαρίου θα προβληθεί η ταινία «Μυριέλ» του Αλέν Ρενέ (1963, Γαλλία) Στην παραθαλάσσια πόλη της Βουλώνης, η Έλεν πουλάει έπιπλα-αντίκες και ζει με τον Μπερνάρντ, γιο της από άλλο γάμο, ο οποίος μόλις επέστρεψε από την στρατιωτική του θητεία στην Αλγερία. Όταν ο παλιός εραστής της Έλεν την επισκέπτεται, η φαινομενικά ήρεμη ζωή της αρχίζει να αποκτά ενδιαφέρον. Σκηνοθεσία: Αλέν Ρενέ, σενάριο: Ζαν Καρόλ. Εξάλλου, την Τετάρτη 11 Ιανουαρίου, θα γίνει προβολή της ταινίας "Lilith" (1964 -ΗΠΑ). Η Λίλιθ είναι μια μυστηριώδης νεαρή που βρίσκεται σε ένα υψηλού επιπέδου ψυχιατρείο, που φαίνεται να υφαίνει ένα μαγικό πέπλο τριγύρω της. Ένας ανήσυχος, αλλά ειλικρινής νεαρός άνδρας με αντίστοιχα παράξενο παρελθόν φαίνε-

ται να ελκύεται στο μαγικό της δίχτυ και τα πράγματα αρχίζουν να εκτυλίσσονται. Σκηνοθεσία: Ρόμπερτ Ροσσεν, σενάριο: Ρόμπερτ Ροσσεν, Τζ. Ρ. Σαλαμάνκα Πριν την έναρξη της ταινίας ο κριτικός κινηματογράφου Θωμάς Λιναράς θα μιλήσει για την ταινία, τον κινηματογράφο και θα κάνει ένα μικρό απολογισμό της έκθεσης των αφισών η οποία φθάνει στο τέλος της. Τέλος την Παρασκευή 13 Ιανουαρίου θα γίνει προβολή της ταινίας «Η νοσταλγία της Βερόνικας» σκηνοθεσίας Ράινερ Βέρνερ Φασμπίντερ (1982). Στο Μόναχο του 1955 ένας δημοσιογράφος ερωτεύεται τη Βερόνικα Φος, παλιά σταρ του γερμανικού κινηματογράφου, και προσπαθεί να ανακαλύψει το μυστήριο που κρύβεται κάτω από την περίεργη, όπως πιστεύει, ζωή της Βερόνικα. Σημειώνεται ότι σήμερα Παρασκευή 6 Ιανουαρίου δεν θα γίνει προβολή λόγω της εορτής των Θεοφανίων.

«Τι θα γινόταν εάν (σε ένα live) τα τραγούδια είναι σε τέτοια σειρά ώστε να δημιουργούν μία ιστορία;». Αυτό αναρωτήθηκε ο (κινηματογραφιστής) Πέτρος Αντωνιάδης και η αγάπη του για τη μουσική τον οδήγησε στο... «ΡΟΖ - Δύο Φωνές, Μία Ιστορία!» Το «Ροζ» παίρνει ζωή τη Δευτέρα 9 Ιανουαρίου στις 22:30 στο "Bras de Frères" στα Χανιά με τους: Πέτρο Αντωνιάδη Τραγούδι, Κιθάρα Πολύμνια Κοτσώνη Τραγούδι, Κιθάρα Γιάννη Γιαννακάκη Πλήκτρα και Παντελή Κιάσσο Ντραμς.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Αφιέρωμα στις Χαμένες Πατρίδες

Μεγάλη συνανλία-αφιέρωμα στις “Χαμένες Πατρίδες” διοργανώνει το “Μουσικό Σύνολο Χανίων” την Τρίτη 10 Ιανουαρίου και ώρα 9 μμ στο Πνευματικό Κέντρο (Α. Παπανδρέου 74).

α ακουστούν τα έργα: Ασίκκο Πουλάκη του Μίκη Θεοδωράκη, Ρεμπέτικο του Σταύρου Ξαρχάκου, Μικρά Ασία και Βυζαντινός Εσπερινός του Απόστολου Καλδάρα. Ερμηνεύουν: Βασίλης Λέκκας, Τάσος Ψαλλιδάκης, Βιργινία Ντοκάκη.

Μουσική επιμέλεια: Παύλος Μπαϊλάκης, Προλόγισι: Δημήτρης Νικολακάκης.

Μουσικοί: Στέλιος Καρύδας, κιθάρα Δημήτρης Ρέππας, μπουζούκι Δημήτρης Τσοούτος, κοντραμπάσο Ηλίας Κοντούδης, τύμπανα Χριστίνα Αλεξανδρή, πιάνο και σε πρώτη εμφάνιση η μικρή Εύα Παπανικολάκη, βιολί. Μουσικοί σε παραδοσιακά όργανα: Δημήτρης Κολλίντζας, κανονάκι Άκης Πιτσά-

νης, βιολί Παναγιώτης Σπανουδάκης, ούτι Στέλιος Οικονομάκης, κρουστά Βιργινία Ντοκάκη, κρουστά. Συμμετέχει ο Βυζαντινός Χορός Χανίων: Χοράρχης: Ιωάννης Καστρινάκης, Πατήρ Νεκτάριος Χριστοδουλάκης, Πατήρ Ιωάννης Μαστοράκης, Πατήρ Βασίλειος Κιάσσοσ, Τάσος Αθανασιάδης, Χριστόφορος Αλεβιζάκης, Αντώνιος Βακουφτσής, Αλέξανδρος Δεληγιάννης, Δημοσθένης Ζορμπάς, Γεώργιος Κατάκης, Εμμανουήλ Κατσιγιαννάκης, Αλέξανδρος Κιριάκ, Δημήτριος Κολλίντζας, Αντώνιος Κυριακόπουλος, Μιχαήλ Λαγουδάκης, Νικόλαος Μανουσάκης, Γεώργιος Μαστίχης, Δημήτριος Οικονομίδης, Ευάγγελος Πάνου, Θεό-

δωρος Παπαποστόλου, Εμμανουήλ Πεντάρης, Ιωάννης Σκαλιδάκης, Δημήτριος Σκαράκης, Ελευθέριος Χατζηδάκης. Ήχος: Γιάννης Λύκος, Μανώλης Παπαδάκης Φωτισμός: Γιάννης Γιαννικάκης.

Στο πλαίσιο της συνανλίας, η Αντιπεριφέρεια Χανίων, ο Δήμος Χανίων και το Μουσικό Σύνολο Χανίων θα τιμήσουν τον Βασίλη Λέκκα για την προσφορά του στα μουσικά δρώμενα του τόπου μας. Επίσης το Μουσικό Σύνολο Χανίων θα τιμήσει την Αδελφότητα Μικρασιατών Χανίων "ο Άγιος Πολύκαρπος" για την κοινωνική της προσφορά στα Χανιά. Εισιτήρια: 8€ & 10€

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ

“4 λεπτά και 12 δευτερόλεπτα”

Η Εταιρεία Θεάτρου ΜΝΗΜΗ, μετά την επιτυχία που σημείωσαν οι πρώτες παραστάσεις του έργου “4 λεπτά και 12 δευτερόλεπτα” του βραβευμένου Άγγλου συγγραφέα Τζέιμς Φριτς σε σκηνοθεσία Μιχάλη Βιρβιδάκη στο θέατρο Κυδωνία, παρουσιάζει έναν δεύτερο κύκλο παραστάσεων του έργου από την Παρασκευή 13 Ιανουαρίου έως και την Κυριακή 12 Φεβρουαρίου. Το έργο με αφορμή τη σεξουαλική βία μεταξύ παιδιών εφηβικής ηλικίας αναφέρεται στη σύγχρονη τεχνολογική εξέλιξη και την αλόγιστη χρήση της, αλλά και στην αντιμετώπιση του μείζονος αυτού θέματος μέσα στην οικογένεια. Το έργο, παρουσιάζεται σε μετάφραση Δημήτρη Κιούση, σκηνοθεσία Μιχάλη Βιρβιδάκη, εικαστική αντίληψη Μιχάλη Βιρβιδάκη και Μαρίας Μπατάνα, σύνθεση ήχων Δημήτρη Ιατρόπουλου, φωτισμούς Γαλάτειας Σαραντάκου, με βοηθούς σκηνοθέτη τον Αιμίλιο Καλογερά και τον Εμμανουήλ Στεφανουδάκη, ενώ τους ρόλους του κειμένου ερμηνεύουν οι ηθοποιοί Κατερίνα Μαντίλ, Ντία Κοσκινά, Γιώργος

Γελαλής και Μιχάλης Τακτικιάκης. Παραστάσεις θα δοθούν ως εξής: Δεύτερος κύκλος παραστάσεων: Παρασκευή 13 Ιανουαρίου, ώρα έναρξης 9.30 μ.μ. Σάββατο 14 Ιανουαρίου, ώρα έναρξης 9.30 μ.μ. Κυριακή 15 Ιανουαρίου, (απογευματινή) ώρα έναρξης 8.00 μ.μ. Παρασκευή 20 Ιανουαρίου, ώρα έναρξης 9.30 μ.μ. Σάββατο 21 Ιανουαρίου, ώρα έναρξης 9.30 μ.μ. Κυριακή 22 Ιανουαρίου, (απογευματινή) ώρα έναρξης 8.00 μ.μ. Παρασκευή 27 Ιανουαρίου, ώρα έναρξης 9.30 μ.μ. Σάββατο 28 Ιανουαρίου, ώρα έναρξης 9.30 μ.μ. Κυριακή 29 Ιανουαρίου, (απογευματινή) ώρα έναρξης 8.00 μ.μ. Παρασκευή 3 Φεβρουαρίου, ώρα έναρξης 9.30 μ.μ. Σάββατο 4 Φεβρουαρίου, ώρα έναρξης 9.30 μ.μ. Κυριακή 5 Φεβρουαρίου, (απογευματινή) ώρα έναρξης 8.00 μ.μ. Παρασκευή 10 Φεβρουαρίου, ώρα έναρξης 9.30 μ.μ. Σάββατο 11 Φεβρουαρίου, ώρα έναρξης 9.30 μ.μ. Κυριακή 12 Φεβρουαρίου, (απογευματινή) ώρα έναρξης 8.00 μ.μ.

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ “Δ. ΒΛΗΣΙΔΗΣ”

Παραστάσεις με την “Αρένα”

Η ομάδα “ΑΡΕΝΑ ΘΕΑΤΡΟ” παρουσιάζει στο θέατρο “Δημ. Βλυσίδης”, (κάτω Κουμ Καπί), το έργο “Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου” της Άλκης Ζέη, σε σκηνοθεσία Στέλλας Δασκαλάκη. Πρόκειται για το ομώνυμο παιδικό/εφηβικό μυθιστόρημα της μεγάλης Ελληνίδας πεζογράφου, δραματοποιημένο από τον Σάββα Κυριακίδη και τον Τάκη Τζαμαργιά.

27 Οκτωβρίου 1940: Θα τη θυμάται αυτή τη μέρα ο Πέτρος, που πέθανε το τριζόνι του. Θα τη θυμάται γιατί την επόμενη μέρα ακούει τη φωνή της μητέρας του να του λέει: «Σήκω, έγινε πόλεμος! Δεν ακούς τις σειρήνες;».

Όταν ο πόλεμος έφτασε στο κατώφλι της Ελλάδας, ο Πέ-

τρος ήταν 9 χρονών. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες ο Πέτρος θα ξεκινήσει έναν μεγάλο περίπατο, γεμάτο περιπέτειες, συναισθήματα, εμπειρίες και γνώσεις που θα πλουτίσουν την παιδική του ψυχή και θα τον κάνουν να αγαπήσει την πατρίδα του. Με παλιούς και καινούριους φίλους συμμετέχει στην αντίσταση. Η ελπίδα κάπου στο βάθος σιγοκαίει.

Μια παράσταση που φιλοδοξεί να φωτίσει μέσα από τα μάτια του Πέτρου, τα παιδιά όλου του κόσμου, που αναπάντεχα η ζωή τους αλλάζει. Μια βίαιη πορεία προς την ωριμότητα.

Παραστάσεις: Παρασκευές 15 και 20 Ιανουαρίου [στις 7μ.μ.], Σάββατα 16 και 21 Ιανουαρίου [στις 12μ.μ. και στις 7μ.μ.], Κυριακές 16 και 22 Ιανουαρίου [στις 12μ.μ. και στις 7μ.μ.]. Στο φουαγιέ του θεάτρου θα φιλοξενηθεί τμήμα της έκθεσης σπάνιων ζωγραφικών και λιθογραφικών αφισών και φωτο-

γραφιών της περιόδου 1941-1945, από τις ΗΠΑ, Νέα Ζηλανδία, Αυστραλία, Καναδά, Αγγλία, Γαλλία, Ισπανία και φυσικά την Ελλάδα με γενικό τίτλο «Η ανθρωπότητα αντιστέκεται: Η πρόκληση, η μάχη, η νίκη» του συλλέκτη-ηθοποιού Λευτέρη Λαμπράκη».

Τα έσοδα της παράστασης θα διατεθούν στο Κοινωνικό Ιατρείο - Φαρμακείο Αλληλεγγύης Χανίων «ΚΙΦΑΧ». Στο φουαγιέ επίσης, θα υπάρχει κουτί του ΚΙΦΑΧ, στο οποίο μπορεί ο καθένας να προσφέρει για τους συνανθρώπους μας, φάρμακα που δεν του χρειάζονται.

Συνδιοργάνωση: ΚΕΠΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ Δήμου Χανίων
Κρατήσεις θέσεων: τηλ. 699 445 6536
«Η παράσταση είναι αφιερωμένη στη μνήμη του φίλου μας, Γιώργου Κισκήρα, με τον οποίο ξεκινήσαμε μαζί αυτόν τον περίπατο...», αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση.

Ο Δήμος Χανίων και η ΚΕΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ σε συνεργασία με το γραφείο τύπου του Φεστιβάλ Δράμας, παρουσιάζουν από τη Δευτέρα 9 έως την Κυριακή 15 Ιανουαρίου, στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου, τις ταινίες μικρού μήκους που πήραν μέρος στο 39ο Φεστιβάλ Δράμας. Είσοδος Ελεύθερη.

ΓΙΑ 18n ΧΡΟΝΙΑ

Το Φεστιβάλ Δράμας “ταξιδεύει” στα Χανιά

Το πρόγραμμα προβολών έχει ως εξής:

*Δευτέρα 9 Ιανουαρίου, ώρα : 20.00: Βραβεία Εθνικού Διαγωνιστικού

*Τρίτη 10 Ιανουαρίου, ώρα : 20.00: Βραβεία Εθνικού Διαγωνιστικού

*Τετάρτη 11 και Πέμπτη 12 Ιανουαρίου, ώρα : 19.00: Σπουδαστικό

*Παρασκευή 13 και Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2017, ώρα : 19.00: Εθνικό Διαγωνιστικό

*Κυριακή 15 Ιανουαρίου 2017 - ώρα : 17.30: ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ Βραβεία Εθνικού Διαγωνιστικού

Το Φεστιβάλ Δράμας ταξιδεύει και φέτος στα Χανιά, μια πόλη που έχει αποδείξει έμπρακτα την αγάπη του για την ταινία μικρού μήκους.

Εδώ και περισσότερα από 20 χρόνια το Φεστιβάλ των Μικρομπαδών περιοδεύει με τις ταινίες του σε όλη την Ελλάδα, αλλά και σε πολλές χώρες του κόσμου: από τις Κυκλάδες και την Μακεδονία, έως το Σίδνεϋ της Αυστραλίας.

Να θυμίσουμε πως μεγάλος νικητής της φετινής διοργάνωσης (Χρυσός Διόνυσος) ανακηρύχθηκε ο Αλέξανδρος Μαραγκός για τον «Κύβο» του ενώ τον Αργυρό Διόνυσο απέσπασε ο Ντίνος Παναγόκος για το «Νανούρισμα της Μαρίας».

Με ρεκόρ αιτήσεων συμμετοχής αλλά και το πλουσιότερο διαγωνιστικό μικρού μήκους στην ιστορία του, το 39ο Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας έδωσε και φέτος το καθιερωμένο του ραντεβού με το πιο ζωντανό κομμάτι της ελληνικής κινηματογραφίας: τους νέους Έλληνες μικρομπαδές. Αλλά και αυτούς που επιμένουν στην μικρή φόρμα αντιμετωπίζοντας την μικρού μήκους ταινία όπως της αξίζει: ως ένα αυτόνομο έργο τέχνης.

Από τις 209 αιτήσεις που κατατέ-

θηκαν φέτος (τις περισσότερες στην ιστορία του), επιλέχθηκαν 62 ταινίες που διεκδίκησαν τα βραβεία του φεστιβάλ. Ανάμεσά τους 6 ντοκιμαντέρ και 2 animation. Συμμετείχαν αρκετοί παλιοί γνώριμοι του φεστιβάλ που έχουν διακριθεί στο παρελθόν αλλά και πολ-λοί πρωτοεμφανιζόμενοι.

Οι φετινές «μικρές» που διαγωνίστηκαν, είναι ανεξάρτητες στην συντριπτική πλειονότητά τους παραγωγές. Στα ονόματα των παραγωγών φέτος συναντάμε πολλούς που έχουν συνδέσει το όνομα τους με την διεθνή πλέον απήχηση του ελληνικού σινεμά.

Είναι φανερό πως η οικονομική κρίση και η σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα στην Ελλάδα συνεχίζουν να απασχολούν σταθερά μια μεγάλη μερίδα των νεαρών δημιουργών -είτε ως κεντρικός πυρήνας των ιστοριών τους, είτε ως φόντο σε μια Ελλάδα που δοκιμάζεται: ανεργία, φτώχεια, τοκογλυφία, επαγγελματική κατάρρευση, άστεγοι, τράπεζες. Το θέμα της αυτοκτονίας μοιάζει να απασχολεί αρκετούς αυτήν την χρονιά.

Σύμφωνα με τον καλλιτεχνικό διευθυντή Αντώνη Παπαδόπουλο «για πρώτη φορά η κρίση εισέρχεται τόσο δυναμικά στην θεματολογία -κυρίως ως φόντο ανθρώπινων ιστοριών. Φαίνεται πως η κοινωνία της κρίσης κινητοποιεί συνειδήσεις και πυροδοτεί καλλιτεχνικές ανησυχίες».

Φέτος ακόμα περισσότεροι σκνηοθέτες καταπιάνονται με το προσφυγικό και ειδικότερα με την άφιξη των μεταναστών στα ελληνικά νησιά και τις συνεχιζόμενες τραγωδίες στο Αιγαίο (κάποιοι μάλιστα εστιάζουν στα παιδιά), καταδεικνύοντας τα γρήγορα αντανάκλαστα της ταινίας μικρού μήκους.

ΨΥΧΟΔΡΑΜΑΤΑ

Τα ψυχοδράματα έχουν την τιμη-

τική τους (γληρατεία, ανημπόρια, αλτσχάϊμερ, θάνατος, σχέσεις εξάρτησης, ψυχοπάθεια), ενώ οι κωμωδίες κάνουν αισθητή την απουσία τους. Η έκτρωση, η αποβολή, η διαχείριση του νένθους, η βία των ίδιων των παιδιών ως απάντηση στο αίσθημα της απόρριψης, το εκπαιδευτικό σύστημα, η αντιμετώπιση του «ξένου», αποτελούν μερικές ακόμα θεματικές. Το γκέι στοιχείο είναι φέτος παρόν

και μέσα από μια λεσβιακή ερωτική ιστορία.

Πολλοί, ίσως περισσότεροι από κάθε άλλη χρονιά, είναι οι δημοφιλείς ηθοποιοί που πρωταγωνιστούν στις ταινίες του διαγωνιστικού. Είναι προφανές πως δεν επιθυμούν απλώς να βοηθήσουν τους νέους σκηνοθέτες στα πρώτα τους βήματα, όπως συνέβαινε παλιότερα, αλλά αντιμετωπίζουν πλέον την μικρού

μήκους ταινία ως ένα όχημα ανάδειξης της υποκριτικής τους δεινότητας. Ενδεικτικά αναφέρουμε τους: Μ. Παπαδημητρίου, Μ. Μαυροματάκη, Β. Ανδρεαδάκη, Σ. Σείρλή, Ν. Μεντή, Ρ. Οικονομίδου, Θ. Τζήμου, Λ. Παπαληγούρα, Πρ. Αλειφερόπουλο, Ε. Τρίγγου, Κ. Σαμαρά, Γ. Παπαδόπουλο, Α. Αϊδίνη, Γ. Σκαφιδά, Μ. Γιαννάτου, Αρ. Μουτούση, Μ. Κεχαγιόγλου.

ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΧΑΝΙΩΝ

Εορτασμός Θεοφανίων

Τα Άγια Θεοφάνια θα γιορταστούν με λαμπρότητα σήμερα στο Νομό Χανίων. Ειδικότερα, σύμφωνα με το πρόγραμμα της Ι.Μ. Κυδωνίας και Αποκορώνου και του Ναυστάθμου Κρήτης:

Στις 06.30 θα ψαλούν ο Όρθρος, η Θεία Λειτουργία και ο Μέγας Αγιασμός στον Μητροπολιτικό Ναό των Χανίων.

Στις 10.30 π.μ. θα σχηματιστεί πομπή προς το Λιμένα Χανίων όπου θα γίνει η τελετή κατάδυσης του Τιμίου Σταυρού και καθαγιασμού των υδάτων.

ΣΤΟΝ ΠΛΑΤΑΝΙΑ

Στον Δήμο Πλατανιά το πρόγραμμα εορτασμού των Θεοφανίων έχει ως εξής:

• *Ωρα 10:15 π.μ. ο Αγιασμός των υδάτων στο λιμανάκι του Πλατανιά.

• *Ωρα 10:30 π.μ. ο Αγιασμός των υδάτων στην παραλία του Γερανίου.

• *Ωρα 10:45 π.μ. ο Αγιασμός των υδάτων

στην παραλία του Ταυρωνίτη.

• *Ωρα 11:00 π.μ., ο Αγιασμός των υδάτων στην παραλία των Καμισιανών.

• *Ωρα 11:00 π.μ., ο Αγιασμός των υδάτων στο λιμάνι Κολυμβαρίου.

• *Ωρα 17:00μ.μ. Εκδήλωση στην Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης στο Κολυμβάρι για την υποδοχή του νέου έτους και απονομή επαίνων και βραβείων στους επιτυχόντες σε Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Π ρ ό γ ρ α μ μ α ε κ δ ή λ ω σ η ς

• Απολυτικό εορτής -Κοπή Αγιοβασιλόπιτας της Ο. Α. Κ.

Κάλαντα από τη Χορωδία του Ωδείου της Ιεράς Μητρόπολης Κισσάμου και Σελίνου

• Χαιρετισμοί.

• Απονομή επαίνων και βραβείων στους επιτυχόντες σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. που κατάγονται από το Δήμο Πλατανιά.

• Παραδοσιακό Κέρασμα

ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ

Σήμερα Παρασκευή 6 Ιανουαρίου εορτή των Θεοφανίων στις 10.30 π.μ. θα γίνει ο Αγιασμός των Υδάτων στην Αγία Μαρίνα. Όπως ανακοινώθηκε από την Ενορία Αγίας Μαρίας, μικροί κολυμβητές θα βουτήξουν να πιάσουν τον Τιμίο Σταυρό και δεκάδες περιστέρια θα αφεθούν ελεύθερα. Ο Αγιασμός των Υδάτων θα πραγματοποιηθεί στον Δεύτερο Μόλο της Αγίας Μαρίας, πίσω από το Φαρμακείο.

ΣΕ ΦΡΑΓΜΑΤΑ

Από τον Οργανισμό Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε. (ΟΑΚ ΑΕ), ανακοινώθηκε ότι σήμερα Παρασκευή, ημέρα της εορτής των Θεοφανίων, θα πραγματοποιηθεί Αγιασμός των υδάτων στα εξής έργα που διαχειρίζεται ο Οργανισμός και ειδικότερα, στην Λιμνοδεξαμενή Αγίου Γεωργίου στο Οροπέδιο Λασιθίου στις 10:30 το πρωί, στο Φράγμα Αποσελέμη στο Ηράκλειο στις 12:00 το μεσημέρι και στο Φράγμα Ποταμών Αμαρίου στο Ρέθυμνο στις 12:30 το μεσημέρι.

Οι εκδηλώσεις θα πραγματοποιηθούν σε χώρους που έχουν διαμορφωθεί ειδικά για τον Αγιασμό στις όχθες των ταμιευτήρων.

Υπάρχει μέριμνα για την στάθμευση των αυτοκινήτων και για την ασφαλή προσέγγιση του κόσμου στους ταμιευτήρες, ενώ έχει τοποθετηθεί ειδική σήμανση την οποία οι επισκέπτες οφείλουν να ακολουθήσουν.

Σημειώνεται επίσης ότι, όπως κάθε χρόνο, θα υπάρχουν εργαζόμενοι του ΟΑΚ ΑΕ που θα παρέχουν πληροφόρηση σε όσους επιθυμούν να μάθουν σχετικά με την κατασκευή και την λειτουργία των έργων.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΡΙΑΔΑΚΗΣ

«Κανείς δεν θέλει να φύγει από τον τόπο του αν είναι εντάξει. Και αυτό δεν αφορά μόνο ανθρώπους που έρχονται από τη Συρία όπου έχει βομβαρδιστεί το σύμπαν, αλλά και οικονομικούς μετανάστες που έρχονται από κατεστραμμένες οικονομικά χώρες. Άλλωστε και νέοι άνθρωποι από την Ελλάδα δεν φεύγουν σήμερα; Αυτό δεν είναι ένα είδος μετανάστευσης;». Ο Στρατής Τσουλέλλης, μέλος της Φωτογραφικής Εταιρείας Μητιλήνης (Φ.Ε.Κ.), έζησε από κοντά όλο το δράμα των προσφύγων όπως αυτό συνεχίζει να εκτυλίσσεται μέχρι σήμερα στις ακτές του νησιού του.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΤΣΟΥΛΕΛΛΗΣ:

«Κανείς δεν θέλει να γίνει πρόσφυγας»

Ίδιος μαζί με άλλα μέλη της Φ.Ε.Κ. βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή των γεγονότων όχι για να «κουτσοπολέψουν την πραγματικότητα» αλλά για να αποτυπώσουν γεγονότα, συναισθήματα και να βοηθήσουν. Γι' αυτό και συχνά άφηναν στην άκρη τις φωτογραφικές τους μηχανές παλεύοντας μαζί με άλλους να σώσουν ό,τι σώζεται.

Με αφορμή την έκθεση φωτογραφίας «Πρόσφυγες» που θα παρουσιαστεί στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (ΚΑΜ) και περιλαμβάνει φωτογραφίες μελών της Φ.Ε.Κ., οι «Διαδρομές»μίλησαν με τον Στρατή Τσουλέλλη για εικόνες του προσφυγικού που αποτύπωσε με τον φωτογραφικό του φακό, αλλά κι εκείνες που τελικά τον άλλαξαν ως άνθρωπο...

Τι περιλαμβάνει η έκθεση που θα παρουσιαστεί στα Χανιά;

Οι φωτογραφίες που θα παρουσιαστούν είναι μελών της Φωτογραφικής Εταιρείας Μυτιλήνης και συγκεκριμένα των Πέτρου Τσακουμάκη, Δημήτρη Φωτίου, Μιχάλη Μπάκα, Θωμά Μαμάκου, Ηλία Μάρκου και δικές μου. Η Φ.Ε.Μ. είναι ένα σωματείο που δημιουργήθηκε το 1980, είναι ερασιτεχνικού μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στον τόπο μας, λοιπόν, έτυχε με κορύφωση το 2015 να ζήσουμε το προσφυγικό και πρώτοι εμείς να καταγράψουμε τα γεγονότα. Αυτές οι φωτογραφίες που θα παρουσιαστούν είναι μια μικρή επιλογή από 50 φωτογραφίες.

Η έκθεση έχει ταξιδέψει κι αλλού;

Έχει ήδη παρουσιαστεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις Βρυξέλλες, την Κύπρο και το Ηράκλειο, ενώ μετά τα Χανιά θα πάει στην Αθήνα. Επίσης, ένας μεγαλύτερος αριθμός φωτογραφιών συμπεριλήφθηκε σε μια έκθεση του Κινέζου ακτιβιστή και εικαστικού Αϊ Γουέι Γουέι στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης έπειτα από πρόσκληση του ίδιου.

Η κάλυψη γεγονότων που έχουν μεγάλη ένταση δεν είναι καθόλου απλή υπόθεση. Ποιες ήταν οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε;

Εμείς είχαμε μάθει μέχρι τώρα να τραβάμε καλλιτεχνικές φωτογραφίες και όμορφες στιγμές. Δεν ήμασταν εκπαιδευμένοι να καταγράψουμε τέτοιο πόνο και δυστυχία. Όμως το θέμα ήταν τρομερά δυνατό και βέβαια η πρόθεσή μας δεν ήταν να κουτσοπολέψουμε την πραγματικότητα και να βγάλουμε προς τα έξω τη δυστυχία αυτών των ανθρώπων για να φανούμε εμείς, ούτε να ικανοποιήσουμε απλώς την περιέργειά μας. Αν και μπορώ να πω με λύπη μου ότι τελικά αυτό έγινε, αφού με αφορμή τον πόνο των ανθρώπων ήρθαν πολλοί φωτογράφοι και κινηματογραφιστές από όλο τον κόσμο, που στο μυαλό τους είχαν να βραβευτεί κάποια φωτογραφία τους κι όχι να καταγράψουν τα γεγονότα.

Πόσο απέχει αυτό που βλέπουμε όλοι εμείς μέσα από την τηλεόραση από αυτό που ζήσατε όλοι εσείς;

Δεν είναι το ίδιο να βλέπεις με τα μάτια σου τα όσα γίνονται με το να προσπαθείς από τον καναπέ σου να καταλάβεις το προσφυγικό. Είναι τελείως διαφορετικό να βλέπεις από κοντά μέσα από μια βάρκα να βγαίνει ένα παιδί κυριολεκτικά νεογέννητο ή ένας ηλικιωμένος 90 χρονών που κανονικά θα έπρεπε να είναι στο σπίτι του. Όπως είναι συγκλονιστικό και το να βλέπεις πως μέσα σε μια τσάντα νάιλον αυτοί οι άνθρωποι κουβαλούσαν όλη την προηγούμενη ζωή τους. Νομίζω ότι όσοι ζήσαμε και καταγράψαμε αυτά τα πράγματα έχουμε αλλάξει ως άνθρωποι.

Υπάρχει κάποιο στιγμιότυπο που σας σημάδεψε;

Πολλά. Όλο αυτό ήταν κάτι ζωντανό που δεν σου άφηνε καν τον χρόνο να σκεφτείς. Τις πιο πολλές φορές αφήναμε τις μηχανές μας κάτω και τρέχαμε να βοηθήσουμε σε αυτό που γίνονταν. Θυμάμαι μια στιγμή που φωτογράφιζα και είδα να βγαίνει ένας άνθρωπος που είχε στην αγκαλιά του ένα μικρό παιδάκι και στην πλάτη του μια γυναίκα. Διαπιστώνω ότι η γυναίκα που κουβαλούσε ήταν τυφλή και το παιδάκι ήταν υδροκέφαλο. Όπως έμαθα εκ των υστέρων η γυναίκα είχε τυφλωθεί από βομβαρδισμό στη Συρία ενώ το παιδί είχε αποκτήσει το πρόβλημα από μια πτώση. Φωτογράφησα αυτή την εικόνα και στη συνέχεια πήρα προσωπικά αυτή την υπόθεση και προσπάθησα να πάνε αυτοί οι άνθρωποι στην Αθήνα...

Η κατάσταση που επικρατεί αυτή τη στιγμή στο νησί ποια είναι;

Πλέον οι άνθρωποι δεν πάνε Αθήνα και το νησί έχει γίνει σαν

«Δεν είναι το ίδιο να βλέπεις με τα μάτια σου τα όσα γίνονται με το να προσπαθείς από τον καναπέ σου να καταλάβεις το προσφυγικό»

στρατόπεδο. Συνεχίζουν να έρχονται πρόσφυγες, την προηγούμενη εβδομάδα ήρθαν άλλα 1000 άτομα, αλλά πλέον έρχονται εκτός από Σύριοι και από άλλες χώρες. Ωστόσο, μέχρι να δουν τα χαρτιά τους όλοι αυτοί οι άνθρωποι στοιβάζονται σε δύο στρατόπεδα με ό,τι προβλήματα δημιουργούνται από τη συγκέντρωση τόσων ανθρώπων.

Πολλά γράφτηκαν και ειπώθηκαν για τη φιλόξενη στάση της τοπικής κοινωνίας. Πώς θα περιγράφατε εσείς την αντίδραση των Μυτιληνίων;

Το νησί είχε μια εμπειρία από τη Μικρασιατική Καταστροφή και μπορώ να πω ότι η πλειονότητα των κατοίκων αντιμετώπισε το προσφυγικό με εξαιρετικό τρόπο. Είχε μια ανοχή και διάθεση να βοηθήσει. Βεβαίως υπάρχουν και οι άλλοι που λένε ότι όλο αυτό κατέστρεψε το νησί, τον τουρισμό κ.λπ.

Στις ξενοφοβικές φωνές που ακούγονται κατά των προσφύγων τι απαντάτε ως ένας άνθρωπος που ζήσατε από κοντά τα γεγονότα;

Τους καταλαβαίνω αλλά είναι πολύ διαφορετικό πράγμα να το λέει αυτό κάποιος από τον καναπέ του σπιτιού του. Είναι πολύ μακριά από την πραγματικότητα και είμαι σίγουρος ότι ακόμα και ο πιο σκληρός επικριτής αν βρεθεί κοντά στα γεγονότα θα δει αλλιώς τα πράγματα. Αν για παράδειγμα βρεθεί μπροστά σε μια βάρκα που βλέπει ότι αν δεν βοηθήσει ένα μικρό παιδί λίγων μηνών θα πνιγεί τι θα κάνει; Σε κάθε περίπτωση, κανείς δεν θέλει να φύγει από τον τόπο του αν είναι εντάξει. Και αυτό δεν αφορά μόνο ανθρώπους που έρχονται από τη Συρία όπου έχει βομβαρδιστεί το σύμπαν αλλά και οικονομικούς μετανάστες που έρχονται από κατεστραμμένες οικονομικά χώρες. Άλλωστε και νέοι άνθρωποι από την Ελλάδα δεν φεύγουν σήμερα; Αυτό δεν είναι ένα είδος μετανάστευσης; Χρειάζεται λοιπόν ο κόσμος να δείξει μια ανοχή και αυτοσυγκράτηση.

Όλο αυτό το «κύμα» των διασπομάτων που ήρθαν στο νησί με αφορμή το προσφυγικό πως το είδατε;

Είναι τραγελαφικό. Για τους πρόσφυγες ήρθαν στο νησί ηθοποιοί πρώτης κλάσης, ο πάπας, πρόεδροι, βασίλισσες κ.λπ. Το ρεζουμέ όμως της ιστορίας είναι τα συρματοπλέγματα που έχει απλώσει όλη η Ευρώπη. Μια Ευρώπη που -χωρίς να παραβλέπει κανείς τον κίνδυνο των εξτρεμιστικών στοιχείων- μοιάζει σαν να θέλει να προφυλάξει τον πολιτισμό της από τους πρόσφυγες. Έναν πολιτισμό που έχει απλώσει φράγματα από συρματοπλέγματα και που λέει στους πρόσφυγες να πάνε οπουδήποτε αλλού εκτός από εδώ. Αυτό δεν είναι δείγμα ανθρώπινου πολιτισμού...

Τι αίσθηση θα θέλατε να αφήσει στον θεατή η έκθεση με τίτλο πρόσφυγες;

Θα ήθελα η έκθεση να αποτελέσει ένα ερέθισμα για καλύτερη ενημέρωση του κόσμου για το προσφυγικό. Αυτό που έχουμε διαπιστώσει είναι ότι το πρόβλημα δεν είναι τόσο ευρέως γνωστό, η μεγάλη μάζα των ανθρώπων δεν είναι ενημερωμένοι. Θέλω, λοιπόν, να βοηθήσει η έκθεση στην ενημέρωση του κόσμου ώστε σιγά - σιγά να βρεθεί και μια λύση.

Η έκθεση

Η έκθεση «Πρόσφυγες» των μελών της Φωτογραφικής Εταιρείας Μυτιλήνης διοργανώνεται στα Χανιά από την Ελληνική Φωτογραφική Εταιρεία Κρήτης - Τμήμα Χανίων, σε συνδιοργάνωση με το Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (ΚΑΜ). Η έκθεση θα λειτουργήσει από τις 11 έως τις 20 Ιανουαρίου στο ΚΑΜ, 10 το πρωί με 1 το μεσημέρι και 6 με 9 το απόγευμα. Στις 16 Ιανουαρίου το απόγευμα θα πραγματοποιηθεί εκδήλωση με ομιλητή τον Στρατή Τσουλέλλη.

Να δεις τι σου 'χω για μετά...

■ Ανασκόπηση 2016: Ξεφυλλίζοντας το ημερολόγιο μιας χρονιάς κατά την οποία κάθηκε η λογική

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΠΕΡΑΚΗΣ

Το 1993 ο Μιχάλης Γκανάς έγραφε το «Να δεις τι σου 'χω για μετά» που τραγούδησε ο Λαυρέντης Μαχαιρίτσας. Ο ποιητής και στιχουργός περιέγραφε την ελληνική ιλαροτραγωδία προσδοκώντας στο τέλος πως η χώρα θα “αναστηθεί” με την είσοδο στον 21ο αιώνα. Δυο δεκαετίες συμπληρώνουμε σιγά-σιγά σε τούτο τον αιώνα και τίποτε δεν αλλάζει προς το καλύτερο. Μένει να δούμε τις μας επιφυλάσσει το... μετά.

Λογική εντός κι εκτός Ελλάδας έχει χαθεί κι αυτό το καταλάβαμε για τα καλά τη χρονιά που μας πέρασε. Ξεφυλλίζοντας το ημερολόγιο του 2016, σε κάθε “σελίδα” του συναντούσαμε κι έναν... πρόσφυγα. Ποιος θα ξεχάσει τη φωτογραφία του σημερινού εξωφύλλου. Του μικρού προσφυγόπουλου που περπατά μόνο στην Εθνική Οδό προς την Ειδομένη. Εικόνας που θα μείνουν για πάντα στη μνήμη μας.

Η Ειδομένη έγινε το κέντρο του κόσμου. Χιλιάδες ψυχές εγκλωβίστηκαν στη χώρα μας από το κλείσιμο του Βαλκανικού δρόμου. Ελπίδα και απελπισία πάλευαν στις λάσπες των καταυλισμών και οι Έλληνες συνέχιζαν να παλεύουν με τα δικά τους προβλήματα στη σκιά μιας... αένας διαπραγμάτευσης Ελλάδας – δα-

ναιστών, η οποία επιφέρει συνεχώς νέα μέτρα. Αποκορύφωμα αυτών η υποθήκευση του εθνικού πλούτου για 99 χρόνια.

Σε τοπικό επίπεδο δεν βαρεθήκαμε. Τσακωθήκαμε – ξανά – για τα τραπέζοκαθίσματα, γλυτώσαμε στο... παρά πέντε τους Τάφους των Βενιζέλων από το Υπερταμείο και συνεχίσαμε να... θαυμάζουμε τις σκαλωσιές στο ρολόι και τη Δημοτική Αγορά, τις λακούβες στους δρόμους, τα καυγαδάκια στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Είχαμε όμως και ευχάριστες ειδήσεις. Διακρίσεις για πολλά Χανιωτάκια, διακρίσεις για το Πολυτεχνείο και το ΤΕΙ, μεγάλες επιτυχίες στον αθλητισμό.

Αυτά και άλλα πολλά κατέγραψαν οι δημοσιογράφοι των “Χ.ν.” με τη μέγιστη δυνατή αντικειμενικότητα. Με την πολύτιμη βοήθεια όλων

των εργαζομένων αυτής της εκδοτικής προσπάθειας. Σε μια εξοντωτική χρονιά για τον Επαρχιακό Τύπο η εφημερίδα προσπάθησε – και κατάφερε – να πιστεύουμε – να ενημερώσει, να αναδείξει, να αποκαλύψει και να καταγγείλει γεγονότα, προβλήματα, καταστάσεις, εντός κι εκτός Χανίων.

Για μια ακόμη χρονιά, αυτή την εφημερίδα την γράφαμε μαζί. Με τις επιστολές, τα σχόλια, τα άρθρα και τις παρεμβάσεις των αναγνωστών μας.

Ξεχωρίσαμε λοιπόν τα κυριότερα “στιγμιότυπα” της επικαιρότητας του 2016 και αυτά παρουσιάζουμε σήμερα, με την ευχή το 2017 να είναι γεμάτο θετικές ειδήσεις.

Ιανουάριος

Το 2016 ξεκίνησε στα Χανιά όπως ακριβώς τελείωσε, με την ενδοχώρα ντυμένη στα λευκά. Φορολογία και ασφαλιστικό κυριαρχούν στην επικαιρότητα ενώ το θέατρο θρηνεί τον θάνατο της Άνας Συνοδινού, σε μια χρονιά που το καλλιτεχνικό στερέωμα θα “μετρήσει” πολλές και σημαντικές απώλειες.

Η τοπική Ν.Δ. κινείται σε ρυθμούς εκλογών, με τον Κυριάκο Μητσοτάκη να εκλέγεται τελικά πρόεδρος στο κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης.

Τα “Χ.ν.” καταγράφουν τα προβλήματα της καθημερινότητας των πολιτών μεταξύ των οποίων ξεχωρίζουν ο προβληματισμός για τα απορρίματα και τον κορεσμό του ΧΥΤΥ, οι αντιδράσεις για τη συνένωση αστυνομικών τμημάτων, η υποτονική κίνηση στην αγορά και ο επερχόμενος αγροτικός ξεσηκωμός.

Κλιμακώνονται οι αντιδράσεις για το ξεπούλημα του αεροδρομίου, με τοπικούς φορείς να υποδέχονται με “θερμό” τρόπο τη γερμανική Fraport στην πρώτη της... άφιξη στο “Δασκαλογιάννης”.

Φεβρουάριος

Μήνας αγροτικών κινητοποιήσεων ο Φεβρουάριος με σοβαρά επεισόδια να σημειώνονται στην Αθήνα, ενώ μπλόκα στήνονται ακόμα και στο κέντρο των Χανίων.

Το προσφυγικό δράμα στο Αιγαίο συνεχίζεται με τους κατοίκους των νησιών να σπκύνουν το βάρος της κρίσης αυτής και να δείχνουν παράλληλα το μεγαλείο του ανθρωπισμού. Δύο παιδιά πνίγονται κατά μέσο όρο κάθε μέρα στην προσπάθειά τους να φτάσουν στην Ευρώπη

Ασφαλιστική μεταρρύθμιση θέτει σε συναγερμό όλες τις κοινωνικές ομάδες, οι δανειστές ζητούν μέτρα, οι σεισμοί ανησυχούν τους Κρητικούς και ο Αποκόρωνας ζει στον... πυρετό του χρυσού, καθώς στον Εμπρόσθερο αναζητούν τον κρυμμένο θησαυρό του Τουρκοκρητικού γενίτσαρου Ιμπραήμ Αληδάκη. Οι έρευνες άκαρπες...

Ο Φλεβάρης κι αν φλεβίσει καλοκαίρι θα μυρίσει, και οι Χανιώτες πηγαίνουν... πρόωρα στις παραλίες, με το δεύτερο δεκαπενθήμερο του

μήνα να συνεχίζεται με υψηλές για την εποχή θερμοκρασίες. Κρήτη και Ελλάδα συνεχίζουν να πληρώνουν βαρύ φόρο αίματος στην ασφάλτα, με το πανελλήνιο να συγκλονίζεται από τον θάνατο του δημοφιλούς τραγουδιστή Παντελή Παντελίδη σε δυστύχημα στην Αθήνα. Το 2016 άλλωστε, ήταν μια χρονιά όπου έφυγαν από τη ζωή πολλοί γνωστοί καλλιτέχνες.

Στα Χανιά σκορπά θλίψη ο θάνατος του παπα-Γιώργη Χιωτάκη, ενώ στον Δήμο Χανίων συνεχίζεται η αντιπαράθεση για την ΚΕΠΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ σε μια χρονιά όπου το κλίμα στο Δημοτικό Συμβούλιο ήταν πολλάκις συγκρουσιακό. Τα Νεώρια περνούν για πέντε χρόνο στον Δήμο Χανίων, χωρίς πάντως μέχρι σήμερα να έχουν αξιοποιηθεί. Τα προβλήματα συνεχίζονται στη δακοκτονία, ενώ την επικαιρότητα απασχολεί η απομάκρυνση του Μανώλη Σφακιανάκη από την Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος. Μετά από έντονες αντιδράσεις ακυρώθηκε η μετακίνησή του.

Η ολοκλήρωση της χειμερινής εκπαιδευτικής περιόδου άφησε άδεια... τα ταμεία των καταστημάτων στην πόλη μας, ενώ νέα απειλούμενα φυτικά είδη, σε περιοχές που δεν είχαν εντοπιστεί ως σήμερα στον Ομαλό, ανακάλυψε ερευ-

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΗΣΙΩΤΕΣ ΠΟΥ ΣΤΗΡΞΑΝ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Νόμπελ ανθρωπιάς

νητική ομάδα του Μ.Α.Ι.Χ. και του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε την τελευταία τριετία στον ορεινό όγκο των Λευ-

κών Ορέων και έδωσε σημαντικά αποτελέσματα. Τα στοιχεία παρουσίασαν οι ερευνητές του προγράμματος με άρθρο τους στα “Χ.Ν.”.

Μάρτιος

Με τα πορτοκάλια να παραμένουν στα αζήτητα και τους αγρότες να στρέφονται σε αναδιάρθρωση καλλιεργειών εν μέσω λειψυδρίας, ξεκινά ο Μάρτιος στα Χανιά.

Στις σελίδες των "Χ.ν." διαβάσαμε για το πλοίο με όπλα που εντοπίστηκε στο λιμάνι της Σούδας και για την καταστροφική πυρκαγιά στο δάσος του Αγίου Παύλου στα Σφακιά.

Η ενδοχώρα κινείται σε καρναβαλικούς ρυθμούς, ενώ κυβερνήση και δανειστές συνεχίζουν να διαπραγματεύονται, είδηση που θα διαβάσουμε πάμπολλες φορές στη διάρκεια του έτους.

Τα μηνύματα για τον τουρισμό είναι αισιόδοξα και θα επιβεβαιωθούν λίγες μήνες αργότερα, αλλά το προσφυγικό δράμα

συνεχίζεται. Η συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας δεν θα λύσει το πρόβλημα, αντίθετα θα το εντείνει εγκλωβίζοντας δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους στην Ελλάδα.

Στις 18 Μαρτίου, Με αφορμή τα 80 χρόνια από τον θάνατο του Ελευθερίου Βενιζέλου, σε ένα δεκαεξασέλιδο ένθετο υπό την επιμέλεια του Νικόλαος Παπαδάκης Γενικός Διευθυντής Εθνικού Ιδρύματος «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» Στη σκιά του φόβου ζει από τις 22 Μαρτίου ξανά η Ευρώπη μετά τις πολλαπλές τρομοκρατικές επιθέσεις στις Βρυξέλλες. Στα Χανιά, καταστροφικός νοτιάς αφήνει πίσω του έναν νεκρό, τραυματισμούς και καταστροφές. Η αγορά ακινήτων παραμένει στον "πάγο" και θα συνεχίσει για όλη τη διάρκεια του 2016, ενώ στο ζήτημα του Βόρειου Οδικού Άξονα οι ελπίδες εναποτίθενται στο πακέτο Γιούνκερ.

Απρίλιος

Οι μαθητές ξεκινούν να μετρούν αντίστροφα για της Πανελληνίες, ενώ στα Χανιά υπάρχουν έντονες αντιδράσεις καταστηματαρχών του ενετικού λιμανιού για τις αλλαγές στην οριοθέτηση τραπεζοκαθισμάτων. Στο δημοτικό συμβούλιο πιάνονται στα... χέρια (φωτ.) σε μια εκρηκτική συνεδρίαση, σε μια χρονιά που οι εντάσεις μέσα σε αυτή την αίθουσα ήταν συχνές.

Το Μουσείο Τυπογραφίας "ταξιδεύει" συμμετέχοντας στον διαγωνισμό "Ευρωπαϊκού Μουσείου 2016", με το μοναδικό αυτό χώρο να ξεπερνά πλέον τα σύνορα όχι μόνον των Χανίων αλλά και της Ελλάδας.

Τα έγγραφα του Παναμά φέρνουν στο φως πτυχές από την παγκόσμια διακίνηση μαύρου χρήματος, ενώ "πέπλο" αφρικανικής σκόνης καλύπτει τα Χανιά.

Πρωτοποριακές εφαρμογές παρουσιάζονται από τους μαθητές στο 6ο Μαθητικό Φεστιβάλ Ψηφιακής Τεχνολογίας Χανίων, σε μια χρονιά όπου τα Χανιωτάκια με τις διακρίσεις

και της δημιουργίες τους μας προσέφεραν πολλά χαμόγελα.

Την τοπική επικαιρότητα απασχολεί το πρόβλημα της διάβρωσης των ακτών, η έρευνα για τα αυξημένα κρούσματα καρκίνου στην Κρήτη και οι λιμνοδεξαμενές που παραμένουν σε αχρησία στα Χανιά.

Βαρθολομαίος, Πάπας και Ιερώνυμος επισκέπνται τη Λέσβο, ενώ ξένοι επενδυτές βάζουν στο... μάτι την παλιά πόλη των Χανίων

εκδηλώνοντας έντονο αγοραστικό ενδιαφέρον.

Μεγαλοβδομάδα με ανησυχία για τα νέα μέτρα που φέρνει η συμφωνία κυβέρνησης - δανειστών, ενώ σε τοπικό επίπεδο ο Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης έχει νέο διοικητή τον Φώτη Καζάση. Παράλληλα ο δήμαρχος Χανίων προχωρά σε ανασχηματισμό των αντιδημάρχων του. Τα Χανιά γεμίζουν από πασχαλινούς επισκέπτες.

Μάιος

Ένα Ασημένιο μετάλλιο στην Ελλάδα χαρίζει ο Αντώνης Τσαπάκης στις αρχές Μαΐου στο ευρωπαϊκό πρωτάθλημα κολύμβησης ΑμεΑ, ενώ στην

Κρήτη διοργανώνεται με μεγάλη επιτυχία ο πρώτος Μαραθώνιος στη μνήμη του Ειρηναίου Γαλανάκη.

Το νέο ασφαλιστικό είναι γεγονός, ενώ στα Χανιά νέος πρόεδρος στο Δημοτικό Συμβούλιο αναλαμβάνει ο Μανώλης Αδοντάκης. Την τοπική επικαιρότητα απασχολεί η δικαστική αντιπαράθεση των Δήμων Κισσάμου και Καντάνου - Σελίνου για το Ελαφονήσι αλλά και η λειψυδρία, με το πρόβλημα να είναι ιδιαίτερα μεγάλο στον κάμπο της Κουτουράς.

Στις καλές ειδήσεις που ξεχωρίζουν, τα... γεννητούρια στον Δημοτικό Κήπο, όπου ήρθε στη ζωή ένας αίγαγρος. Στα τέλη του μήνα άλλωστε, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της πρώτης ολοκληρωμένης καταγραφής πληθυσμού του ζώου -πέραν του φαραγγιού της Σαμαριάς-, με θετικά μηνύματα για το μέλλον του αλλά και υπαρκτή απειλή από τη λαθροθηρία.

Ο εμπορικός κόσμος της πόλης δεν είδε κανένα όφελος από τις εκπτώσεις, ενώ σε επίπεδο Κρήτης συνεχίζονται οι συζητήσεις για το υποθαλάσσιο καλώδιο που θα συνδέσει το νησί με την ηπειρωτική Ελλάδα για τη μεταφορά ηλεκτρικού ρεύματος. Στα μέσα του μήνα, μαθαίνουμε και για μια άλλη... σύνδεση της Κρήτης, καθώς στο πλαίσιο του 3ου Διεθνούς Γεωπολιτισμικού Συμποσίου "Σαμαριά" γνωστοποιήθηκε ότι το νησί θα ενωθεί με τις Αφρικανικές ακτές σε περίπου πέντε εκατομμύρια χρόνια! Οι έμμεσοι φόροι φέρνουν καταίγδα ανατιμήσεων, ενώ ξεκινούν οι πανελλήνιες με τη συμμετοχή 103.366 μαθητών.

Η βουλή ψηφίζει τον περιβόητο "κόφτη" ενώ Ελλάδα και δανειστές έρχονται σε συμφωνία για την καταβολή μίας δόσης ύψους 10,3 δισ. ευρώ, καθώς και για βραχυπρόθεσμα μέτρα, αλλά και έναν "οδικό χάρτη" για την ελάφρυνση του χρέους, την οποία μέχρι σήμερα δεν έχουμε δει...

Μικροί και μεγάλοι κατακλύζουν το Μουσείο Τυπογραφίας για την ημέρα των Μουσείων, ενώ προβληματισμό στους καταστηματαρχές της Δημοτικής Αγοράς προκαλεί το σχέδιο για διετή "λουκέτο" στο κτήριο ώστε να γίνουν οι απαραίτητες εργασίες αποκατάστασης.

Αιγυπτιακό αεροσκάφος συντρίβεται νότια της Κρήτης, σε μια χρονιά όπου η ανθρωπότητα συγκλονίστηκε από αεροπορικές τραγωδίες.

Τιμάται με λαμπρές εκδηλώσεις η Μάχης της Κρήτης, ενώ θλίψη σκορπά στα Χανιά ο θάνατος του 20χρονου λυράρη Γιάννη Γδοντάκη, ο οποίος χάνει τη ζωή του σε τροχαίο στη Λεωφόρο Σούδας. Σε τροχαίο άλλωστε στο Ρέθυμνο θα τραυματιστεί σοβαρά λίγες ημέρες αργότερα και ο πρόεδρος του Ομίλου Βρακοφόρων Στέλιος Κιαγιαδάκης, ο οποίος τελικά θα γυρίσει ξανά δυνατός πίσω στα καθήκοντά του.

Η Κρήτη σαρώνει στις γαλάζιες σημαίες, αλλά οι θάλασσες της Μεσογείου συνεχίζουν να αποτελούν υγρό τάφο για δεκάδες πρόσφυγες που αναζητούν διέξοδο από τις εμπόλεμες ζώνες.

Στο τέλος του μήνα, η Κάρπαθος τιμά τη μνήμη του Σημναγού Κωστή Ηλιάκη με λαμπρές εκδηλώσεις.

Ιούνιος

Ο πρώτος μήνας του καλοκαιριού ξεκινά στα Χανιά με την επίσκεψη του Προέδρου της Δημοκρατίας για τις εκδηλώσεις μνήμης στην Κάντανο και με μια σημαντική αποκάλυψη από τα "Χ.ν.". Μέσω

τροπολογίας που αφορά τα ακίνητα του Ε.Ο.Τ., οι Τάφοι των Βενιζέλων κινδυνεύουν να περάσουν στο Υπερταμείο. Τοπικοί βουλευτές, κυβέρνηση και Δήμος Χανίων πιάνονται στον... ύπνο, ενημερώνονται από την εφημερίδα ότι εκκρεμεί η οριστική μεταβίβαση του χώρου στον Δήμο Χανίων και επικειρούν να... μαζέψουν τα ασυμμάζευτα. Ο Γιώργος Σταθάκης επικείμενη να αλλοιώσει την πραγματικότητα και ο Τάσος Βάμβουκας να "χαμπλώσει" τους τόνους, αλλά το γεγονός είναι ότι χρειάστηκε το δημοσίευμα των "Χ.Ν." για να ενεργοποιηθούν οι αρμόδιοι και να γίνει η μεταγραφή των Τάφων στο Κτηματολόγιο του Δήμου ώστε να μην μπουκ στο Υπερταμείο.

Τα Χανιά τιμούν τον Μίκη Θεοδωράκη για την πολύπλευρη προσφορά του ενώ ο Δημήτρης Στρατούλης παρουσιάζει από την πόλη μας μια «εναλλακτική στα μνημόνια πρόταση», με τη Λαϊκή Ενότητα να ασκεί καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς σκληρή κριτική στην κυβέρνηση.

Θεσμικές αλλαγές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση προανήγγειλε χθες από τα Χανιά ο υπουργός Εσωτερικών Παναγιώτης Κουρουμπλής στο πλαίσιο της περιοδείας του στην Κρήτη.

Το Euro κάνει πρεμιέρα, οι τουρίστες καταφθάνουν, οι λαϊκές είναι γεμάτες αλλά τα πορτοφόλια των καταναλωτών άδεια.

Αντίστροφη μέτρηση για την Μεγάλη Σύνοδο των Ορθόδοξων Εκκλησιών στο Κολυμπάρι με τεταταμένο κλίμα λόγω της στάσης των Ρώσων. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης θα φτάσει στα Χανιά στις 15 Ιουνίου και καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορικής Συνόδου τα μέτρα ασφαλείας στον νομό είναι "δρακόντεια".

Η Δημοτική βιβλιοθήκη παραμένει κλειστή και θα συνεχίσει έτσι μέχρι και σήμερα, ενώ στα Διεθνή διαβάζουμε για βίαιες διαδηλώσεις στη Γαλλία ενάντια στη μεταρρύθμιση για τα εργασιακά.

Στα μέσα του μήνα, θλίψη σκόρπισαν στην κοινωνία των Χανίων οι θάνατοι των Αλκίνοου Νικολαΐδη και Χαράλαμπου Δουλεργάκη. Ο πρωθυπουργός ανακοινώνει την ένταξη του ΒΟΑΚ στο πακέτο Γιούνκερ, ενώ τα Χανιωτάκια σημειώνουν επιτυχίες στις Πανελληνίες.

Η εφημερίδα ανοίγει ξανά τον... φάκελο του Νοσοκομείου Χανίων καταγράφοντας αναλυτικά τα προβλήματα κάθε κλινικής και διαπιστώνοντας τρομερές ελλείψεις σε ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, αλλά και σε υποδομές.

Το πρόβλημα του Επαρχιακού Τύπου έρχονται στο προσκήνιο με τον γ.γ. Ενημέρωσης και Επικοινωνίας Λευτέρου Κρέτσο να ακούσει τα αιτήματα των εφημερίδων σε ημερία του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου στο Ινστιτούτο Επαρχιακού Τύπου.

5.000 Αμερικανοί στρατιώτες κάνουν "απόβαση" 5.000 στα Χανιά και ένας εξ' αυτών θα μετατρέψει την πόλη σε... Σικάγο καθώς κλέβει ένα ταξί αφού επιτέθηκε και τραυμάτισε τον οδηγό, τρακάρει άλλα δύο ταξί και ακολουθεί μία τρελή και επικίνδυνη πορεία μέχρι την Αγιά όπου έπεσε σε χαντάκι!

Κι ενώ το Βrexit σοκάρει την Ευρώπη, από τα Χανιά περνούν Βασίλης Λεβέντης και Αλέκα Παπαρήγα, με την τοπική επικαιρότητα να εστιάζει στην αντιπαράθεση για τα τραπεζοκαθίσματα στη Νέα Χώρα, στη λειψυδρία και τις φωτιές.

Στην αθλητική επικαιρότητα, ρεκόρ 31 ετών στην κολύμβηση κατέρριψε ο κολυμβητής του Ν.Ο. Χανίων Απόστολος Παπαστάμος, ενώ στα διεθνή διαβάσαμε για τα εκατοντάδες θύματα τρομοκρατικής επίθεσης στην Κωνσταντινούπολη, σε μια χρονιά που η Τουρκία έζησε πολλές δύσκολες στιγμές.

Ιούλιος

Χρονιά χωρίς "σαφάρι" στην Κρήτη δεν γίνεται. Έτσι μετά τον Σήφη τον κροκόδειλο του φράγματος Ποταμών το 2015,

πέρυσι ασχοληθήκαμε με το... κυνήγι ενός φουρνόγατου στο Λασιθί, με το αιλουροειδές πάντως να παραμένει τελικά άφαντο.

Η αντιπαράθεση για τον εκλογικό νόμο, το "κανόνι" του Μαρινόπουλου, το σοκ από τον θάνατο του Χανιώτη επιχειρηματία Κυριάκου Μαμιδάκη, το ξεπούλημα της ΤΡΑΙΝΟΣΕ και οι νέες μαρτυρίες σοκ στη δίκη της Χρυσής Αυγής απασχολούν την επικαιρότητα πανελλαδικά.

Στα Χανιά "στεγνώνει" ο κάμπος της Κουντούρας, καθυστερεί η αποκατάσταση του Παλιού Τελωνείου και το φράγμα Βαλσαμιώτη τίθεται σε αχρησία λόγω διαρροών, ενώ η λίμνη της Αγιάς αδειάζει. Θλίψη στην τοπική κοινωνία σκορπά η είδηση του θανάτου του Αλέξανδρου Τζατζάνη. Τον ίδιο μήνα άλλωστε, θα φύγει από τη ζωή ο Χανιώτης γιατρός Μιχάλης Μπωνατάκης.

Στις 15 Ιουλίου διπλό σοκ για την παγκόσμια κοινή γνώμη. Τρομοκράτες σκορπούν τον θάνατο στη Νίκαια της Γαλλίας με δεκάδες νεκρούς και τραυμα-

τίες. Ξημερώματα Σαββάτου, εκδηλώνεται πραξικόπημα στην Τουρκία με τα "Χ.ν." να εκδίδουν έκτακτο παράρτημα καταγράφοντας τις δραματικές εξελίξεις στη γείτονα χώρα. Ο Ερντογάν τελικά θα παραμείνει στη θέση του και θα εξαπολύσει πογκρόμ διώξεων καθόλη τη διάρκεια του έτους. Λίγες ημέρες αργότερα θα ακολουθήσει νέο τρομοκρατικό χτύπημα αυτή τη φορά στη Γερμανία.

Οι ελαιοπαραγωγοί έρχονται αντιμέτωποι με καταστροφή καθώς οι ζημιές από τα προβλήματα σε άνθηση και καρποφορία ξεπερνούν σύμφωνα με τον ΣΕΔΗΚ τα 75 εκατομμύρια ευρώ.

Το Chania Rock Festival διοργανώνεται με μεγάλη επιτυχία για 10η χρονιά ενώ "κυνηγοί" πόκεμον κάνουν την εμφάνισή τους στα Χανιά με τη μόδα πάντως να ξεφουσκώνει με την πάροδο των μηνών. Η τροχαία ξεκινά να κόβει κλήσεις για παράνομη στάθμευση καθώς το κυκλοφοριακό στα Χανιά παραμένει άλυτο και επιδεινώνεται τους καλοκαιρινούς μήνες.

Στην αθλητική επικαιρότητα, κυριαρχούν οι προετοιμασίες και αντιπαράθεσεις για τις επικείμενες εκλογές στην ΕΠΣΧ, ενώ τα "Χ.ν." καταγράφουν για ακόμη μια χρονιά την εικόνα διάλυσης στο κολυμβητήριο Ακρωτηρίου.

Το πέμπτο θερινό σχολείο περιβαλλοντικής δημοσιογραφίας διοργανώνεται για ακόμη μια χρονιά από το Ινστιτούτο Επαρχιακού Τύπου με επιτυχία.

Δεκάδες νεκροί και τραυματίες - ανάμεσά τους πολλά παιδιά

Αύγουστος

Με μια καταστροφική πυρκαγιά στο Ρέθυμνο η οποία θα κάψει χιλιάδες στρέμματα στον Δήμο Αγίου Βασιλείου

Ξεκινά ο Αύγουστος. Λίγες ημέρες αργότερα άλλωστε, τον πύρινο εφιάλτη θα ζήσει και η Λευκάδα.

Ο υπουργός Πολιτισμού Αριστείδης Μπαλτάς επισκέπτεται τα Χανιά και εμφανίζεται θετικός στην παραχώρηση στον Δήμο Χανίων του θεάτρου "Δ. Βλυσίδης" στο Κουμ - Καπί και της Βίλας Κούνδουρου, ενώ στον νομό θα βρεθεί ξανά ο Βασίλης Λεβέντης.

Τα Χανιά "πλημμυρίζουν" από επισκέπτες, ο υδράργυρος σκαρφαλώνει και το νερό λιγοστεύει.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Ρίο ξεκινούν, με τη συμμετοχή τριών αθλητών από τα Χανιά. Άννα Ντουντουνάκη, Μανώλης Μυλωνάκης και Μιχάλης Αναστασάκης μαζί με όλους τους άλλους αθλητές θα μας χαρίσουν στιγμές χαράς και περηφάνιας. Μέσα στην ασχμία της πολιτικής και οικονομικής επικαιρότητας, η προσπάθεια και οι μεγάλες επιτυχίες των Ελλήνων αθλητών θα φέρουν το χαμόγελο στα χείλη των Ελλήνων. Κορυφαία στιγμή της διοργάνωσης η συγκλονιστική κούρσα του Σπύρου Γιαννιώτη στα 10 χιλιόμετρα ανοικτής θαλάσσης. Όλη η Ελλάδα... κολύμπησε μαζί του στα τελευταία μέτρα, αλλά για μια κερία ο 36χρονος Ολυμπιονίκης έχασε το χρυσό μετάλλιο, με την πρωτιά να κρίνεται στο photo finish! Ένας άλλος πρωταθλητής, ο

Χανιώτης

Γιάννης Αποστολάκης, θα μας κάνει εξίσου περήφανος στα μέσα του μήνα, κατακτώντας τέσσερα μετάλλια στους πανευρωπαϊκούς αγώνες μεταμοσχευμένων καρδιάς - πνεύμονα. Στην τοπική επικαιρότητα διαβάζουμε για αντιδράσεις στο Κακοδίκι αναφορικά με τον Σταθμό Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων, ενώ ανακοινώνεται το σχέδιο για μεταφορά προσφύγων στην Κρήτη, προκαλώντας αντιδράσεις από τους επιχειρηματίες του τουρισμού, αλλά και κύμα αλληλεγγύης από πολίτες, φορείς και συλλογικότητας οι οποίοι άλλωστε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους έδειξαν με κάθε δυνατό τρόπο την αλληλεγγύη τους στους χιλιάδες εγκλωβισμένους στην Ελλάδα πρόσφυγες.

Η τραγωδία με το σκάφος στην Αίγινα συγκλονίζει το πανελλήνιο, ενώ λίγες ημέρες αργότερα ο εγκέλαδος θα βυθίσει στο πένθος τη γειτονική Ιταλία.

Στα τέλη του μήνα ανακοινώνονται οι βάσεις εισαγωγής σε ΑΕΙ - ΤΕΙ. Τα Χανιωτάκια σημειώνουν σημαντικές επιτυχίες ενώ η Κρήτη ετοιμάζεται να υποδεχθεί 5.000 νέους φοιτητές. Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση τα πράγματα είναι δύσκολα για τους γονείς καθώς ξεκινά η ταλαιπωρία της εγγραφής σε παιδικούς σταθμούς. Δάσκαλοι και καθηγητές καταγγέλλουν μεγάλα κενά στα σχολεία, σε μια χρονιά πάντως που επιτέλους τα βιβλία μοιράστηκαν στην ώρα τους!

Αγροτικός Αύγουστος και ΕΝΦΙΑ κυριαρχούν στην καθημερινότητα των Χανιωτών, αλλά το καλοκαίρι φεύγει ημερολογιακά με μελαγχολία, καθώς στα Χανιά σκορπά θλίψη ο θάνατος της Χριστίνας Φργκογιάννη.

Σεπτέμβριος

Ο τότε υπουργός Ναυτιλίας Θεοδωρής Δρίτσας κάνει φθινοπωρινό... ποδαρικό

επισκεπτόμενος τη Γαύδο, ενώ η ΚΝΕ πραγματοποιεί το φεστιβάλ του Οδηγητή, σε μια χρονιά με πολλές επετειακές εκδηλώσεις για το ΚΚΕ στα Χανιά.

Οι φοιτητές έρχονται, ψάχνουν σπίτι αλλά δεν βρίσκουν, καθώς κυριολεκτικά τα μισά σπίτια στα Χανιά έχουν ενοικιαστεί μέσω ιστοσελίδων ως τουριστικές κατοικίες.

Τα "Χ.ν." καταγράφουν απaráδεκτες εικόνες από υπαίθριους σκουπιδοτόπους στην εθνική οδό με το πρόβλημα να παραμένει άλυτο μέχρι σήμερα.

Το σίριαλ με τις τηλεοπτικές άδειες ολοκληρώνεται επίσημα με τη δημοπρασία εβδομήντα ωρών, αλλά η υπόθεση θα εξελιχθεί σε φιάσκο καθώς ο νόμος Παππά θα καταρριφθεί αργότερα από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Η πειρωτική Ελλάδα πλήττεται από φονική κακοκαιρία αλλά στην Κρήτη το καλοκαίρι καλά κρατεί.

Οι αθλητές ετοιμάζονται για τους παραολυμπιακούς αγώνες του Ρίο, εκεί όπου ο "δικός" μας Αντώνης Τσαπατάκης θα δώσει τον καλύτερό του εαυτό αλλά για μισή κερία θα χάσει το μετάλλιο.

Η εφημερίδα ανοίγει ξανά τον φάκελο του Βόρειου Οδικού Άξονα. Τα στοιχεία συγκλονίζουν. Από το 2000 μέχρι τον Σεπτέμβριο του

2016, 2.000 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους στην κατ' ευφημισμόν εθνική οδό της Κρήτης. Ο Πλατανιάς κάνει σέντρα στη Super League και η εφορία... σεφτέ στα Χανιά. Στα 45 εκατομμύρια ευρώ ανέρχεται το ποσό που καλούνται να πληρώσουν φυσικά και νομικά πρόσωπα στα Χανιά για τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων, ενώ συνολικά στην Κρήτη το ποσό φτάνει τα 167.225.455,55 ευρώ.

Εν μέσω νέων αδιέξοδων διαπραγματεύσεων Ελλάδας - δανειστών, η κρίση βαθιάνει και οι Χανιώτες επιχειρηματίες είναι σε αδιέξοδο. Όλο και περισσότεροι απευθύνονται στην τηλεφωνική γραμμή βοήθειας που λειτουργήσε το 2016 από την Ομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών και Εμπόρων του Νομού.

Στο Κουμ Καπί πέφτουν κολώνες και ο Δήμος κατόπιν εορτής ξεκινά ελέγχους. Μέχρι σήμερα η εργολαβία αποκατάστασής τους δεν έχει ολοκληρωθεί.

Τον Σεπτέμβριο τα Χανιά θα γιορτάσουν με μοπιλιάρισμα την ημέρα χωρίς Ι.Χ., ενώ λίγο πιο νότια, στην Παλιόχωρα, επικρατεί αναστάτωση για τα πρόστιμα που αφορούν τις πέργκολες στην παραλία.

Στα τέλη του μήνα το μουσείο Τυπογραφίας Γιάννη και Ελένης Γαρεδάκη, απονέμει τα βραβεία για τον διεθνή διαγωνισμό αφίσας με ρεκόρ συμμετοχών. Νικητής ο Κολομβιανός Juan Diego Restrepo.

Η Βουλή εγκρίνει άλλο ένα πολυνομοσχέδιο με προαπαιτούμενα μέτρα ενώ στους τηλεοπτικούς μας δέκτες κυριαρχεί η σκανδαλολογία για τις τηλεοπτικές άδειες.

Οκτώβριος

Η Τουρκία εντείνει τις προκλήσεις προς την Ελλάδα, στάση που θα συνεχιστεί μέχρι τέλους του έτους, ενώ Εκκλησία και Πολιτεία έρχονται σε ρήξη με αφορμή τα θρησκευτικά. Χαμένος από αυτή τη μάχη θα βγει τελικά ο Νίκος Φίλης, ο οποίος θα χάσει το χαρτοφυλάκιό του στο υπουργείο Παιδείας, με τον ανασχηματισμό. Ο Σταύρος Θεοδωράκης σε μία από τις πολλές επισκέψεις του στα Χανιά απευθύνει κάλεσμα συμμετοχής στα κοινά, εν μέσω ζυμώσεων στον χώρο της κεντροαριστεράς. Τον νομό μας θα επισκεφτεί τον ίδιο μήνα και ο επικεφαλής της ΔΗΜΑΡ κ. Θεοχαρόπουλος. Στις αδιέξοδες συζητήσεις μεταξύ των κομμάτων έρχεται να προσφέρει λύση η παρέμβαση της Άννας Διαμαντοπούλου στα τέλη του έτους για τη δημιουργία νέου πολιτικού φορέα. Για δεύτερη φορά σε ένα χρόνο, θα επισκεφτεί τα Χανιά ο Θ. Δρίτσας. Στην κεντρική πολιτική σκηνή ανεβαίνουν οι τόνοι της αντιπαράθεσης, ενώ τα "Χ.ν." συνεχίζουν να καταγράφουν τα γνώριμα προβλήματα της καθημερινότητας των πολιτών. Μια μεγάλη πυρκαγιά στα Φαλάσαρνα, η παραχώρηση των Νεωρίων της βίλας Κούνδουρου και του θεάτρου Βλησίδης στον Δήμο Χανίων, ξεχωρίζουν από τις ειδήσεις του Οκτώβρη. Τα νερά στο Δημοτικό Συμβούλιο ταραξίζει η παραίτηση της Κατερίνας Βουτετάκη, με δριμεία κριτική για τους χειρισμούς της Δημοτικής Αρχής. Η Σουηδική ακαδημία κάνει την έκπληξη απονέμοντας το Νόμπελ Λογοτεχνίας στον Μπομπ Ντύλαν, ενώ μια οικογενειακή τραγωδία εξελίσσεται στον κέντρο των Χανίων όταν 73χρονο πυροβόληση την πρώην συζύγο του στην οδό Μουσούρων.

Νοέμβριος

Το Φθινόπωρο έρχεται για τα καλά και βρίσκει την πόλη των Χανίων ανοχύρωτη απέναντι στην κακοκαιρία. Οι πολίτες ονειρεύονται τα 10 εκατομμύρια του Τζόκερ, ενώ την καθημερινότητα ταραξίζει μια ισχυρή έκρηξη σε κατάσταση στην πλατεία Δικαστηρίων. Ο Νίκος Φίλης δίνει στα "Χ.ν." την τελευταία του συνέντευξη ως υπουργός Παιδείας καθώς ο ανασχηματισμός θα τον βρει στην πόλη μας. Νέο κυβερνητικό σχήμα αλλά ίδια προβλήματα, τα οποία θα καταγράψουν οι δημοσιογράφοι της εφημερίδας μέχρι το τέλος του μήνα. Μεταξύ αυτών, ξεχωρίζουν οι επισκέψεις Κυριάκου Μητσοτάκη και Δημήτρη Κουτσούμπα στα Χανιά. Οι Αμερικανοί εκλέγουν τον Ντόναλντ Τραμπ νέο πρόεδρό τους, ενώ λίγες ημέρες πριν την "σούπερ" πανσέληνο, ο πλανήτης αποχαιρετά τον

μεγάλο καλλιτέχνη Λέοναρτ Κοέν. Η Αθήνα υποδέχεται τον Μπαράκ Ομπάμα, ο οποίος συγκλονίζει με την ομιλία του – ύμνο στη Δημοκρατία, στηρίζει την χώρα μας, αλλά επί της ουσίας δεν αλλάζει κάτι στις διαπραγματεύσεις κυβέρνησης – θεσμών. Ο Δήμος Αποκορώνου ανακοινώνει την δημιουργία καταδυτικού πάρκου, το Χανιώτικο ποδόσφαιρο θρηνεί για τον θάνατο του Θανάση Λουκανιδή (εκ των σπουδαιότερων προπονητών στην ιστορία του Α.Ο.Χανιά) ενώ συνεχίζεται το προσφυγικό δράμα στο Αιγαίο. Προς το τέλος του μήνα, φεύγει από τη ζωή ο πρώην πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωστής Στεφανόπουλος, ενώ λίγες ημέρες αργότερα η Κούβα πενθεί για τον θάνατο του ιστορικού της ηγέτη Φιντέλ Κάστρο. Στην κηδεία του "λίδερ Μάξιμο" στις αρχές του επόμενου μήνα θα παραβρεθεί και ο Έλληνας πρωθυπουργός. Το φθινόπωρο ημερολογιακά μας αποχαιρετά με την αεροπορική τραγωδία στην Κολομβία όπου ξεκληρίζεται η βραζιλιάνικη ποδοσφαιρική ομάδα Σαπεκοένσε.

Δεκέμβριος

Η επέτειος της Ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα τιμάται με λαμπρότητα παρουσία του προέδρου της Δημοκρατίας αλλά και του προέδρου της Βουλής. Ο Προκόπης Παυλόπουλος θα επισκεφτεί και το Μουσείο Τυπογραφίας δελτώνοντας εντυπωσιασμένος. Ο Δεκέμβρης θα "τρέξει" σε ρυθμούς αξιολόγησης και συζητήσεων για το χρέος, με τις υψηλές προσδοκίες να καταλήγουν σε μια συμφωνία από την οποία δεν προκύπτει ουσιαστική και άμεση ελάφρυνση για την ελληνική οικονομία. Τα πολλά προβλήματα του νοσοκομείου Χανίων αναλαμβάνει

πλέον να λύσει ο Μηνάς Βουλγαρίδης ως νέος διοικητής, ενώ η απεργία της ΠΝΟ κρατά εγκλωβισμένους μαθητές στην Κρήτη. Η κατάσταση θα φτάσει στα άκρα όταν αγρότες και ναυτεργάτες θα έρθουν στα χέρια στο Ηράκλειο, με την πολυήμερη απεργία να ολοκληρώνεται μετά από αρκετές ημέρες ταλαιπωρίας και κυβερνητικής απραξίας. Για την υπόθεση του Βαγγέλη Πακουμάκη επιβάλλεται ποινή διαιτούς φυλάκισης με τριετή αναστολή στον πρώην διευθυντή της Γαλακτοκομικής Σχολής Ιωαννίνων, ενώ ο πρωθυπουργός ανακοινώνει το περιβόητο επίδομα για τους συνταξιούχους. Ο Νίκος Τόσκας εγκαινιάζει πυροσβεστικό κλιμάκιο στα Σφακιά ενώ ο πρωθυπουργός επισκέπτεται την Ανατολική Κρήτη στέλ-

νοντας αυστηρό μήνυμα στους δανειστές. Ο νομός Χανίων φορά τα γιορτινά του, αλλά το χριστουγεννιάτικο πνεύμα ταραξίζεται από τις τρομοκρατικές επιθέσεις σε Βερολίνο και Κωνσταντινούπολη. Ο Δήμος Χανίων βρίσκει επιτέλους μια στέγη για τους άστεγους δημιουργώντας το καταφύγιο στο πρώην κτήριο της φιλαρμονικής. Το "Santa Run" δίνει το έναυσμα για τον εορτασμό των Χριστουγέννων με τα Χανιά πάντως να μπαίνουν στην... κατάψυξη από την επέλαση του χιονιά τις τελευταίες ημέρες του 2016.

Με τη ματιά του Καγιά

Για ακόμη μια χρονιά ο σκιτσογράφος μας Μπάμπης Κιαγιάς "έκλεψε" την παράσταση με τις δημιουργίες του. Καυστικός, εύστοχος και πάντα χιουμοριστικός, κατέγραψε την επικαιρότητα με τη δική του ξεχωριστή ματιά. Τι να πρωτοδιαλέξεις από τα σκίτσα του; Ένα από αυτά που ξεχώρισαν ξεχωρίσαμε.

Η τελευταία μας σελίδα γέμισε και φέτος από στιγμιότυπα της Χανιώτικης -κυρίως- καθημερινότητας: μικρές στιγμές από τα Χανιά όπως περιγράφει και το "χασταγκ" #haniamoments που καθιερώσαμε. Η δική σας συνεισφορά πολύ μεγάλη, καθώς καθημερινά λαμβάναμε δικές σας φωτογραφίες προς δημοσίευση. Η Ερατώ Γράμμα, ο Βαγγέλης Διαμαντάκης, η Σοφία Δουλαβέρη, η Ειρήνη Καλαϊτζάκη, ο Παύλος Μπουζάκης, ο Στράτος Σολανάκης, η Ελευθερία Τζεϊράνη, και πολλοί άλλοι που ζητούμε συγγνώμη αν ξεχνάμε, μοιράστηκαν μαζί μας

όσα κατέγραψαν με το φωτογραφικό τους φακό. Υπέροχες άλλες και θα τις αδικήσουμε ξεχωρίζοντας μονάχα μία. Μιας και το ενετικό λιμάνι όμως ήταν το κυρίαρχο "τοπίο", θυμόμαστε το καλοκαιρινό στιγμιότυπο της Ελευθερίας Τζεϊράνη.

παιδότοπος

ΣΤ1 ΤΑΞΗ 5ου ΔΗΜ. ΣΧ. ΧΑΝΙΩΝ

Τα Θεοφάνια στη Νέα Χώρα

ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ
kakatsakis@sch.gr

Καλοί μου φίλοι, καλά Θεοφάνια!

Των Θεοφανίων σήμερα και ο Παιδότοπος μας πηγαίνει στη Νέα Χώρα. Ξεχωριστός ο εορτασμός αυτής της μέρας στην όμορφη αυτή γειτονιά των Χανίων, όπως και σε άλλους παραθαλάσσιους τόπους της πατρίδας μας, άλλωστε. Φαίνεται ξεκάθαρα αυτό ιδιαίτερα στις ζωγραφιές που φιλοξενούνται μαζί με σχετικές εργασίες που μου έστειλαν τα παιδιά της Στ1 τάξης του 5ου Δημ. Σχ. Χανίων με ταχυδρόμο, τον φίλο μου δάσκαλο τους, Λάμπρο Θέο. Θεοφάνια σημαίνει να κατεβαίνουν όλοι οι κάτοικοι και των δύο ενοριών της Νέας Χώρας στο Λιμανάκι, δίπλα στην Αμμούτσα. Θεοφάνια για τα παιδιά σημαίνει να ρίχνει ο

παπάς τον σταυρό στη θάλασσα για να αγιάζονται νερά και να πέφτουν οι κολυμβητές να τον πιάσουν. Θεοφάνια σημαίνει ευλογία, Θεοφάνια σημαίνει καινούργια αρχή! Εκτός, βέβαια, απ' όλα τα άλλα.

Χρόνια πολλά κι ευλογημένα, Λάμπρο και καλά μου μαθητάρια!

Χρόνια πολλά κι ευλογημένα σε όλους!

Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης
Δάσκαλος

Όπως σε όλες τις πόλεις έτσι και στα Χανιά, ο εορτασμός των Φώτων γίνεται με λαμπρότητα και είναι μια ξεχωριστή μέρα για όλους τους κατοίκους. Την παραμονή της γιορτής, γίνεται στην εκκλησία ο πρώτος εορτασμός των Θεοφανίων. Μετά ο παπάς πηγαίνει από σπίτι σε σπίτι με τον σταυρό στο χέρι και ένα κλωνάρι βασιλικό και αγιάζει όλους τους χώρους.

Στις 6 Ιανουαρίου, ανήμερα των Θεοφανίων, γίνεται ο μεγάλος αγιασμός. Μετά τη Θεία Λειτουργία, όλοι μαζί ακολουθούμε τους ιερείς μέχρι το λιμανάκι της Νέας Χώρας, όπου ρίχνουν τον σταυρό και αγιάζουν τα νερά. Ο παπάς πετάει τον σταυρό στη θάλασσα κάποιιο βουτάνε να τον πιάσουν. Ο πρώτος που θα τον πιάσει, φιλάει το χέρι του παπά και εκτός από τύχη κερδίζει και ένα συμβολικό δώρο.

Ο αγιασμός των υδάτων είναι μια σημαντική μέρα για κάθε χριστιανό και δείχνει μια καινούργια αρχή στη ζωή του!

Ραφαέλα Κατσουλάκη

Τα Θεοφάνια γιορτάζονται με μεγάλη λαμπρότητα στη Νέα Χώρα. Την προηγούμενη μέρα τα παιδιά ξεκινούν από νωρίς να πούν τα κάλαντα. Την ημέρα των Φώτων πηγαίνουν όλοι από το πρωί στην εκκλησία να ακούσουν τη θεία λειτουργία. Μετά ξεκινάνε με μεγάλες πομπές και πηγαίνουν όλοι προς το Λιμανάκι της Νέας Χώρας. Η ατμόσφαιρα είναι πανηγυρική. Η μπάντα του Δήμου παίζει και όλοι κοιτούν με αγωνία. Συνήθως έχει πολύ κρύο αλλά οι κολυμβητές πηδούνε στα παγωμένα νερά να πιάσουν τον σταυρό. Το να πιάσεις τον σταυρό θεωρείται μεγάλη ευλογία.

Όπως έχω ακούσει οι άνθρωποι λένε ότι την μέρα των Φώτων έφευγαν οι καλικάντζαροι γιατί φοβούνται τον αγιασμό.

Γενικά η μέρα των Θεοφανίων είναι λαμπρή.

Ανδρόνικος Παναγιωτίδης.

Η γιορτή των Θεοφανίων είναι μια πολύ ξεχωριστή μέρα για τους χριστιανούς. Αρχικά όλοι πάνε να ακούσουν τη Θεία Λειτουργία στον Άγιο Κωνσταντίνο και την Αγία Αικατερίνη. Μετά όλοι ακολουθούν τους ιερείς ως το λιμανάκι της Νέας Χώρας, όπου εκεί θα πέσει ο σταυρός. Εκεί υπάρχουν έτοιμοι κολυμβητές για να πιάσουν τον σταυρό.

Όποιος πιάσει πρώτος τον σταυρό, φυλάει το χέρι του ιερέα κι εκείνος του δίνει ένα συμβολικό δώρο. Γύρω από το λιμανάκι υπάρχουν βάρκες που πετάνε πυροτεχνήματα την ώρα που βουτούν οι κολυμβητές.

Αλέξανδρος Αλαγιάς

Τα Θεοφάνια είναι μεγάλη ετήσια χριστιανική γιορτή της ανάμνησης της βάπτισης του Ιησού στον Ιορδάνη ποταμό, από τον Άγιο Ιωάννη τον Βαπτιστή. Εορτάζεται στις 6 Ιανουαρίου και είναι η τρίτη και τελευταία εορτή του δωδεκαημέρου (εορτών των Χριστουγέννων).

Το όνομα προκύπτει από την φανέρωση των τριών προσώπων της Αγίας Τριάδας που συνέβη σύμφωνα με τρεις σχετικές ευαγγελικές περικοπές. Η εορτή των Θεοφανίων λέγεται επίσης και Επιφάνια και Φώτα ή Φωτά (ή Εορτή των Φώτων). Σε αυτή την εορτή γιορτάζουν τα ονόματα Φωτεινή, Φώτιος(Φώτης), Τριάδα, Ουρανία, Ιορδάνης, Περιστερής, Περιστερά, Θεοφάνης, Θεοφάνια (Φανή) και Θεοχάρης.

Θεοδώρα Τσάνκοβα

Των Φώτων μέρα γιορτινή
Ολος ο κόσμος πάει εκεί
στης Νέας Χώρας το λιμάνι
ο παπάς το έθιμο να κάνει

Έτσι και πέσει ο σταυρός
Τρέχουν τα παιδιά εμπρός
Ο πρώτος τον σταυρό που πιάσει
Ο Χριστός θα τον αγιάσει.

Ιφιγένεια Μετζιδάκη

Με τα Φώτα του ο Γενάρης
Όλης της χρονιάς μπροστάρης

Να είναι Χριστούγεννα στεγνά
Τα Φώτα κιονισμένα

Χαρά σε κείνο το γεωργό
Που'χει πολλά σπαρμένα

Να'ναι Χριστούγεννα στεγνά
Τα Φώτα κιονισμένα

Και τα λαμπρά βρεχούμενα
Αμπάρια γιομισμένα

Γιώργος Χατζπαντωνίου
Γιάννης Ηλιάκης

ΚΑΛΑΝΤΑ ΦΩΤΩΝ

Σήμερα τα Φώτα κι ο φωτισμός
η χαρά μεγάλη κι ο αγιασμός
Κάτω στον Ιορδάνη τον ποταμό
κάθετ' η κυρά μας, η Παναγιά,
όργανο βαστάει, κερύ κρατεί
και τον Άη Γιάννη παρακαλεί
"Άη Γιάννη αφέντη και βαπτιστή,
βάπτισε κι εμένα Θεού παιδί,
Ν' ανεβώ επάνω στον ουρανό
να μαζέψω ρόδα και λίβανο"

Καλημέρα, καλημέρα,
καλή σου μέρα αφέντη με την κυρά...

Ο παπάς ρίχνει τον σταυρό
Και οι κολυμβητές πηδάνε στο νερό
Μες στο λιμάνι στα βαθιά νερά
Κι έξω στην αμμουδιά παίζουν τα παιδιά

Ελευθερία Σγουρομάλλη

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Τα κορίτσια

» Emma Cline (μτφρ. Έφη Τσιρώνη, εκδόσεις Ψυχογιός)

Σήκωσα το κεφάλι και κοίταξα εξαιτίας του γέλιου, και συνέχισα να κοιτάζω εξαιτίας των κοριτσιών.

Πρώτα πρόσεξα τα μαλλιά τους, μακριά και αχτένιστα. Μετά τα μπικλμπιντσια τους που άρπαζαν τον ήλιο. Τρεις ήταν, και αρκετά μακριά ώστε να μην μπορώ να διακρίνω παρά το περίγραμμα των χαρακτηριστικών τους, αλλά δεν είχε σημασία -ήξερα ότι ήταν διαφορετικές απ' οποιονδήποτε άλλο στο πάρκο.

Η λάμψη του διαφορετικού, στον ωκεανό της ομοιομορφίας των πλούσιων προαστίων, είναι ικανή να θαμπώσει το βλέμμα, που υποσυνείδητα την αναζητούσε στα κοριτσιόστικα περιοδικά, κάτω από τα σκεπάσματα και στα αποτυχημένα πάρτυ, στο ξύπνημα της σεξουαλικότητας. Η Ίβι, με την τότε κολλητή της, όχι ιδιαίτερα δημοφιλή, για να το θέσουμε με τακτ, ένιωθε κάπως άβολα στο περιβάλλον, χωρίς απαραίτητα να έχει εξήγηση για το συναίσθημα αυτό, γύρευε σε μέρη ετερόκλητα, μα πλήρως ελεγχόμενα, το διαφορετικό· και το βρήκε στο πάρκο, μόλις κοίταξε τα κορίτσια.

Χρόνια μετά, φιλοξενούμενη στο σπίτι ενός φίλου, θα συναντήσει τον γιο του και τη φίλη του. Ο νεαρός, μόλις συνειδητοποιήσει πως επρόκειτο για την Ίβι, για την οποία τόσα και τόσα είχε ακούσει από τον πατέρα του, είπε ενθουσιασμένος στην κοπελιά του: ήταν σε εκείνη τη σέκτα! Και κάπως έτσι αρχίζει να ξετυλίγεται το κουβάρι της αφήγησης.

Μια παρένθεση πριν απ' οτιδήποτε άλλο: το παρελθόν έχει λάμψη είτε για όσους το έζησαν αλλά έχουν ασθηνή μνήμη, είτε για εκείνους που δεν ήταν εκεί. Για την Ίβι δεν έχει λάμψη άλλη εκτός από εκείνη του κεραυνού.

Τότε δεν θα της περνούσε ποτέ από το μυαλό η λέξη σέκτα, ούτε καν μετά το αποτρόπαιο έγκλημα, τότε ήταν κάτι το διαφορετικό, άνθρωποι που ζούσαν με άλλους όρους, αντιμετωπίζοντας το σώμα και το πνεύμα τους με ελευθερία και άρνηση καλουπώματος. Ο Ράσελ, αρχηγός του κοινόβιου, με τον χάρισμα της γοητείας, η Σούζαν με τον μαγνητισμό που ασκούσε στην Ίβι, αλλά και οι υπόλοιποι, ξαναζωντανεύουν στη μνήμη της καθώς διηγείται, τότε στους δύο νεαρούς και τότε στον εαυτό της, την παλιά εκείνη ιστορία. Και αν και εκείνη γλίτωσε από κάθε συνέπεια του νόμου, αφού ποτέ δεν

ταυτοποιήθηκε ως μέλος της ομάδας από τις αρχές, εντούτοις τα τραύματα της εμπειρίας ελάχιστα επουλώθηκαν από τη μνήμη.

Γιατί άραγε η Έμα Κλάιν, γεννημένη το 1989, ενδιαφέρεται να διηγηθεί μια ιστορία παλιά; Ίσως γιατί η σκοτάδι που άφηνε μέσα της η λάμψη των διηγήσεων στάθηκε ικανό να τη στοιχειώσει. Ίσως και όχι.

Αν και γενικά απόλαυσα το μυθιστόρημα αυτό, υπήρχε κάτι που με ενοχλούσε διαρκώς, σαν ένα μικρό πετραδάκι στο παπούτσι, το οποίο δεν είμαι σίγουρος τι ακριβώς ήταν· ίσως μία επιτήδευση στην αφήγηση, ίσως και όχι.

“Έφυγε” από τη ζωή ο συγγραφέας Χριστόφορος Μπλιώνης

ΑΠΕ-ΜΠΕ

Έφυγε από τη ζωή ο βραβευμένος πεζογράφος και ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων, Χριστόφορος Μπλιώνης.

Σε ανακοίνωση της, η Εταιρεία Συγγραφέων αναφέρει: «Με μεγάλη μας λύπη πληροφορηθήκαμε τον θάνατο του ιδρυτικού μέλους της Εταιρείας μας, Χριστόφορου Μπλιώνη. Ο Χριστόφορος Μπλιώνης ήταν ένας καταξιωμένος συγγραφέας, ιδιαίτερα γνωστός για τα διηγήματά του, τα οποία βραβεύτηκαν και μεταφράστηκαν στο εξωτερικό. Στους οικείους του εκφράζουμε τη συμπαράστασή μας». Ο Χριστόφορος Μπλιώνης γεννήθηκε στο Περιστέρι Πωγωνίου, των Ιωαννίνων, το 1932. Φοίτησε στη Ζωσιμαία Σχολή και σπούδασε φιλολογία στο ΑΠ Θεσσαλονίκης. Υπηρέτησε τη μέση εκπαίδευση, στην Ελλάδα και την Κύπρο, ως καθηγητής, γυμνασιάρχης και σχολικός σύμβουλος. Υπήρξε μέλος της ομάδας εργασίας που συνέταξε τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γυμνασίου/Λυκείου, και μέλος των εκδοτικών ομάδων των Γιαννιώτικων περιοδικών «Ενδοχώρα» και «Δοκιμασία». Αρκετά άρθρα του δημοσιεύτηκαν στην Φιλολογική

Καθημερινή και αργότερα στα Νέα. Στα γράμματα πρωτοπαρουσιάστηκε το 1954, με διήγημά του στο περιοδικό Ηπειρωτική Εστία. Ακολούθησαν τα βιβλία διηγημάτων (θεωρείται από τους σημαντικότερους του είδους στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα): Παραφωνία (1961)• Το πουκάμισο του Κένταυρου (1971)• Τα διηγήματα της Δοκιμασίας (1978)• Το πουκάμισο του Κένταυρου και τ' άλλα διηγήματα (1982, συγκεντρ. έκδ.)• Καλαμάς κι Αχέροντας (1985)• Χειριστής ανελκυστήρος (1993)• Το μικρό είναι όμορφο (1997)• Τα φαντάσματα του Γιόρκ (1999)• Μια χαμένη γεύση (1999)• Η φωτογένεια (2002), Ακροκεραύνια (1976)• Το μοτέλ. Κομμωτής κομπών (2005), μυθιστορημάτων: Δυτική συνοικία (1980)• Ο Σιλβέστρος (1987), φιλολογικών μελετών, δοκιμίων και μεταφράσεων από τα αρχαία ελληνικά. Τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο Διηγήματος (1986), το Βραβείο του περιοδικού Διαβάζω (2000) και το Βραβείο Ουράνη της Ακαδημίας Αθηνών (2005).

«Κεντρική σημασία σε όλα τα πεζά του Χριστόφορου Μπλιώνη έχει η μνήμη, ο απερίοριστος και αεικίνητος χρόνος της αναθύμ-

σης, της αναπόλησης. Όλα συμβαίνουν εκεί, καθώς σχεδόν όλες οι ιστορίες του εκκινούν από προσωπικά βιώματα και αναπτύσσονται είτε διασταλτικά μέσω της συγγραφικής φαντασίας, με τη χρησιμοποίηση προσώπων που αφηγούνται για λογαριασμό του. Επίσης, κεντρικό ρόλο στις μικρές και μεγάλες ιστορίες του Μπλιώνη παίζει το περιβάλλον, συνήθως ο εξω-αστικός χώρος, η ενδοχώρα των Ιωαννίνων και το φυσικό τοπίο της, εκεί όπου ο ίδιος άρχισε να σχηματίζεται ως συνειδηση και εκεί όπου απέκτησε τα νεανικά και παιδικά του βιώματα, συσχετισμένα σχεδόν πάντοτε με το βαρύ αποτύπωμα της ιστορίας της Κατοχής και του Εμφυλίου, και των δραματικών επιπτώσεών της δράσης της στη ζωή των ανθρώπων.

Βιβλία

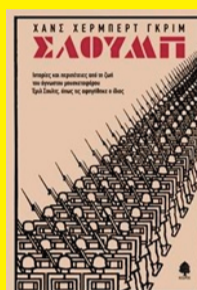
Σλουμπ

Χανς Χέρμπερτ Γκριμ

μετάφραση: Κατερίνα Τζαναβά

Εκδόσεις: Κέδρος

Η πορεία ενός αγαθού έφηβου από τα μετόπισθεν στο πεδίο της μάχης, στη συνέχεια στο νοσοκομείο και ξανά στα μετόπισθεν. Ο

Σλουμπ, που έλαβε κατά τύχη το γελοίο παρατσούκλι του από έναν αστυφύλακα, πορεύεται στον κόσμο του πολέμου όπως μέσα σ' ένα όνειρο. Αρχικά καλείται να διοικήσει μια περιφέρεια της γαλλικής επαρχίας και

μετατρέπεται σε αντικείμενο ερωτικού πόθου των νεαρών γυναικών. Περνώντας από περιπέτεια σε περιπέτεια, αναγκάζεται να λάβει τις πλέον δίκαιες και συμβιβαστικές αποφάσεις για τα πιο επώδυνα ζητήματα. Όταν αργότερα μεταφέρεται στο πεδίο της μάχης και βρίσκεται μέσα στην κόλαση του πολέμου, μοιάζει να χάνει την πίστη του στην καλοσύνη του κόσμου, όμως παρ' όλα αυτά διατηρεί την ανθρωπιά του. Η λήξη του πολέμου βρίσκει τη Γερμανία συντετριμμένη. Εντούτοις ο Σλουμπ διατηρεί το χιούμορ του και την αισιοδοξία του και πιστεύει με μια υπέροχη σιγουριά ότι, σε τελική ανάλυση, όλα θα πάνε καλά.

Ένα κλασικό έργο της γερμανικής λογοτεχνίας γραμμένο το 1928.

Η θεά των μικρών θριάμβων

Γιάνικ Γκράνεκ

μετάφραση: Τεύκρος Μικαηλίδης

Εκδόσεις: Αλεξάνδρεια

Πανεπιστήμιο του Πρίνστον, 1980. Η Άννα Ροθ, νεαρή άσημη αρχαιοθήτρια χωρίς φιλοδοξίες, αναλαμβάνει το δύσκολο έργο να εξασφαλίσει για λογαριασμό του Ινστιτούτου Προχωρημένων Μελετών το αρχείο του Κουρτ Γκέντελ, του πιο γοητευτικού και ερμητικού μαθηματικού του εικοστού αιώνα.

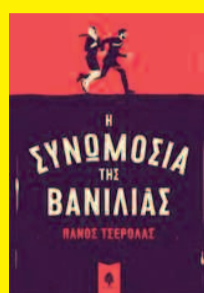
Η αποστολή της είναι να εξημερώσει τη χήρα του μεγάλου άνδρος, μια περιβόητη μέγαιρα που, απ' ό,τι φαίνεται, παίρνει όψιμα την εκδίκησή της ενάντια στο κατεστημένο, αρνούμενη να παραχωρήσει τα

ανυπολόγιστες επιστημονικές αξίες έγγραφα του συζύγου της. Από την πρώτη τους συνάντηση, η Αντέλ αντιλαμβάνεται πλήρως το ρόλο της Άννας. Ενάντια σε κάθε προσδοκία, δεν την απορρίπτει, αλλά επιβάλλει τους δικούς της κανόνες στο παιχνίδι. Η ηλικιωμένη γυναίκα γνωρίζει καλά ότι σύντομα θα πεθάνει· έχει όμως μια ιστορία να αφηγηθεί, μια ιστορία που κανείς ως τότε δεν θέλησε να ακούσει. Από τη λαμπρή Βιέννη της δεκαετίας του 1930 στο μεταπολεμικό Πρίνστον, από το Άνσλους στον Μακαρθισμό κι από το τέλος του θετικιστικού ιδεώδους στην επέλαση των πυρηνικών εξοπλισμών, η Άννα ανακαλύπτει τη διαδρομή μιας γυναίκας η οποία βρέθηκε αντιμέτωπη σ' όλη της τη ζωή με την αδύνατη εξίσωση που συνδέει την ιδιοφυΐα, τον έρωτα και την τρέλα.

Η συνωμοσία της Βανίλιας

Πάνος Τσερόλας

Εκδόσεις: Κέδρος

Μια γυναίκα με πολλά πρόσωπα συναντά έναν μυστηριώδη άντρα χωρίς πρόσωπο στο Μουσείο της

Περγάμου στο Βερολίνο. Λίγες μέρες μετά μια παράδοση τρομοκρατική ομάδα θα κάνει τον πλανήτη άνω κάτω και θα κινητοποιήσει κάθε υπηρεσία διατήρησης του νόμου και της τάξης. Το ζευγάρι θα βρεθεί στο επίκεντρο της μεγαλύτερης καταδίωξης στην ιστορία. Το να κρυφτείς από τις αρχές είναι ίσως πολύ πιο εύκολο από το να κρυφτείς από τον εαυτό σου. Ο έρωτας μεταξύ του Μαρκ και της Μάγιας εξελίσσεται σε παθιασμένη ερωτική σύγκρουση, μια σύγκρουση που μεγεθύνεται σε έναν κόσμο που αλλάζει ραγδαία. Όλα βέβαια είναι πιο δύσκολα όταν σε κυνηγούν εμμονικοί πράκτορες και γνωρίζεις εκ των προτέρων ότι ταξιδεύεις με μεγάλη ταχύτητα προς την τραγωδία.

Μια ιστορία έρωτα και καταδίωξης από το Βερολίνο μέχρι την Παταγονία, μέσα στη δίνη των συνταρακτικών γεγονότων που σημαδεύουν τις αρχές του 21ου αιώνα.

Οτέλ

Κωνσταντινίγε

Ζουλφού Λιβανελί

μετάφραση: Νίκη Σταυρίδη

Εκδόσεις: Πατάκι

Κωνσταντινούπολη, τελευταίες μέρες του 2014... Το υπερπολυτελές

Οτέλ Κωνσταντινίγε (όπως ονόμαζαν επί αιώνες οι Οθωμανοί και ο αραβικός κόσμος την Κωνσταντινούπολη) γιορτάζει τα εγκαίνιά του συνδυάζοντάς τα και με τον πρόδρομο εορτασμό της Πρωτοχρονιάς. Εκλεκτές φυσιογνωμίες και παράγοντες της πόλης συναντώνται σ' αυτό τον εορτασμό, στο ξενοδοχείο που χτίστηκε πάνω στα ερείπια του παλιού βυζαντινού παλατιού. Όλη η καλή κοινωνία βρίσκεται εκεί. Πολιτικοί, δήμαρχοι, ο Αμερικανός πρέσβης, ο ελληνορθόδοξος Πατριάρχης, δημοσιογράφοι, ιδιοκτήτες εφημερίδων, σαρ της πλεόρασης, παλιοί και νεότεροι εκατομμυριούχοι, μεγαλοεπιχειρηματίες... Σ' αυτό το πανηγύρι, αν και δεν είναι καλεσμένοι, συμμετέχουν και οι νεκροί που κείνται για πολλές εκατοντάδες χρόνια στο βάθος της γης της Κωνσταντινούπολης και οι οποίοι δε βλέπουν για ποιο λόγο να μην τιμήσουν με την παρουσία τους τη γιορτή. Και φυσικά οι εκ των ων ουκ άνευ εργαζόμενοι κάθε ξενοδοχείου, τα γκαρσόνια, οι βοηθοί, οι φρουροί ασφαλείας...

ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΛΑΚΚΩΝ

Από τους Μουσούρους στους Χαϊνήδες

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΙΚ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ*

Μεγάλη η συμμετοχή των Λακκιωτών, ανδρών και γυναικών, στους απελευθερωτικούς αγώνες των Ελλήνων και ανεκτίμητη η συμβολή τους στην επίτευξη των εθνικών στόχων.

“Οι 250-300 μαχητάι ους η κόμη αύτη αντιτάσσει εκάστοτε κατά των τουρκικών στρατιών, τοιαύτα μεγαλουργήματα και ανδραγαθήματα επιτελούσιν, ώστε αναγνωρίζεται υπό Κρητών τε και ξένων ως το πολεμικώτατον και ηρωικώτατον χωρίον της Κρήτης, ως τοιούτο δε χαρακτηρίζεται και μισείται εξόχως και υπό των τουρκικών αρχών” (“ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΒΙΟΓΡΑΦΗΜΑ ΧΑΤΖΗ ΜΙΧΑΛΗ ΓΙΑΝΝΑΡΗ-Οπληρχηγού Κρητός” ΕΘΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ, ΚΩΝ.Φ. ΣΚΟΚΟΥ, έτ.1892, σελ.354).

Η λαϊκή μούσα, η ποίηση, η λογοτεχνία γενικά, απαθανάτισαν τη γενναϊότητα και τον ηρωισμό των Λακκιωτών, των απλών και αγνών ανθρώπων ενός ορεινού χωριού της Κρήτης, σκαρφαλωμένου στις υπώρειες των Λευκών Ορέων, που η πατριωτική τους αρετή θεωρείται αξεπέραστη και προκαλεί τον γενικό θαυμασμό μέχρι και σήμερα.

“Ήσαν δε τότε εις τους Λάκκους, πολλοί και περήφανοι άνδρες,

άρχοντες όπλων, λεόντων ισχύν κεκτημένοι και θάρρος” (Αντ.Αντωνιάδης-Διευθυντής Βαρβακειού Λυκείου, ΚΡΗΤΗΣ-Έπος,σελ.8,Β' Έκδ.,Αθήναι-1881).

Και βέβαια δεν υπάρχει βιβλίο ιστορίας της Κρήτης που να μην αναφέρεται στους Λάκκους, το καπετανοχώρι της Κρήτης, και στους Λακκιώτες, τους περήφανους αυτούς χρυσαετούς (1) του Ομαλού και του Γκίγκιλου (2), με την απαρύλλη λεβεντιά, που:

- πορφύρωσαν με το αίμα τους κάθε σπιθαμή ελληνικής γης,
- στόλισαν με τους υπέρ πατρίδος πεσόντες τους, το ανθοκήπιο των ηρώων του Έθνους,
- εμπλούτισαν με λαμπρές σελίδες δόξας, τη Βίβλο της Ελευθερίας του Γένους.

“Ανωθεν της μεσημβρινής πλευράς της πεδιάδος και παρά τας πηγάς του ποταμού Πλατανιά,ευρίσκεται το χωρίον Λάκκοι, ούτινος οι άνδρες διεκρίθησαν εις όλας τας επαναστάσεις διά την ανδρείαν των και την ωκυποδιαν των(Ιωσήφ Χατζηδάκης, ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗΝ,σελ.107,ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ-1881,ΤΥΠ. Ν.ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΥ).

Ο Σπυρίδων Ζαμπέλιος (Λευκάδα 1815-Ελβετία 1884), στο ιστορικό μυθιστόρημά του ΟΙ ΚΡΗΤΙΚΟΙ ΓΑΜΟΙ (Εν Ταυρίνω-1871,Τύπ.Ο.Βώνα), τονίζει ότι οι Λάκκοι συμμετείχαν στην Επανάσταση των Ορεινών του 1570 κατά των Ενετών, με αντιπρόσωπό τους στη συγκροτηθείσα τότε 5μελή επαναστατική κυβέρνηση τον Ι.Μουσούρο, που είχε καταλάβει τη θέση και το αξίωμα του Πρωτομάγιστρου(Gran Cancellire).

Και ήταν αυτός ο Μουσούρος, απόγονος του Λέοντα Μουσούρου (από την περιοχή της Ι.Μ. Παμμακαρίστου της Πόλης), ενός από τα 12 Αρχοντόπουλα, που επί βυζαντινού αυτοκράτορα Αλεξίου Α' του Κομνηνού, κατήλθαν στην Κρήτη με τη συνοδεία στρατού για να αποκαταστήσουν τη διασαλευθείσα από το Κίνημα του Καρύκη τάξη, αλλά και να ενδυναμώσουν το ηθικό του γηγενούς χριστιανικού πληθυσμού.

Πριν από τον Αλέξιο,το 961, και ο στρατηγός Νικηφόρος Φωκάς είχε εγκαταστήσει στην Κρήτη πολλές χριστιανικές οικογένειες για να ενισχύσει το χριστιανικό στοιχείο, που, μετά από 135 χρόνια αραβικής κατάκτησης,είχε λιγοστέψει και κλονιστεί σε μεγάλο βαθμό. Βοηθοί και συμπαραστάτες του στην προσπάθεια αναβαπτισμού και επανάκτησης της ελληνοχριστιανικής ταυτότητας, ο Άγιος Αθανάσιος ο Αθωνίτης και ο Όσιος Νίκων ο Μετανοείτε.

Τη σκληρή σκλαβιά από τους Σαρακηνούς μαρτυρεί και το δημοτικό τραγούδι:

“Ήλιε που βγαίνεις το ηρώ και βασιλεύεις βράδυ, σ'ούλον τον κόσμο ανάτειλε,σ'ούλον τον κόσμο δύσε, στω Μπαρμπαρέζω τις αυλές ήλιε μην ανατείλεις... κι αν ανατείλεις ήλιε μου να γοργοβασιλέψεις, για θα γραθούν οι ακτίδες σου απ' τω σκλαβιά τα δάκρυα”-(Αριστ.Ι.Κριάρης,ΑΡΧΕΙΟΝ ΠΟΝΤΟΥ,τόμ.38/1984,σελ.396).

Τα 12 αυτά Αρχοντόπουλα ήταν: ο Ιωάννης Φωκάς, ο Λέων Μουσούρος(3), ο Μάριος Σκορδίλης, ο Φίλιππος Γαβαλάς, ο Θωμάς Αρχολέων, ο Ευστράτιος Χορτάτζης, ο Κων/νος Βαρούχας, ο Ανδρέας Μελισσινός, ο Λουκάς Λίθινος, ο Νικηφόρος Αργυρόπουλος, ο Δημήτριος Βλαστός και ο Ματθαίος Καφάτος(Π.Κ.Κριάρης,ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ,τόμ.Α',σελ.114-

Οι αδελφοί-Μάντακα-Λάκκοι-1911, φωτ. Fred Boissonnas

117,Χανιά-1901).

Τους παραχωρήθηκαν, με αυτοκρατορικά χρυσόβουλλα, μεγάλες εκτάσεις γης και ευεργετικά δικαιώματα. Έτσι δημιουργήθηκαν αρκετά αριστοκρατικά γένη, οι Αρχοντομουσούροι ή Κεφαλάδες, όπως επικράτησε να λέγονται, με πύργους, οικόσημα και άλλα ίδια σύμβολα επίδειξης ισχύος, στο δε διάβα των χρόνων έγιναν “Προνοιάριοι” με φέουδα, καταδυναστεύοντας τον λαό, συχνά σκληρότερα και από τους ξένους κατακτητές.Ενδεικτικό αυτής της συμπεριφοράς και νοστορίας τους και το εξής 4στίχο:

“Μωρέ κοπέλια Σφακιανά όσασ'στε των αρμάτων, πιάστε τα και γλακήξετε εις τ' Ομαλό να πάμε κι εκάμαν πάλι φονικό οι γι Αρχοντομουσούροι, το Γιάνναρη σκοτώσανε το νιο τον παινεμένο”.[Δημοτικό της Κρήτης(γλακήξετε=τρέξετε)].

Στους Μουσούρους “είχε παραχωρηθεί ολόκληρον διαμέρισμα βορείως της γραμμής: Ασκύφου, Ανώπολις, Κουστογέρακον, και μέχρι του προς Βορράν Κρητικού Πελάγους. Ούτοι είχαν φαίνεται το κέντρον αυτών εις τους Λάκκους της Κυδωνίας”(Π.Κριάρης,ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ-Παράρτημα σελ.5,ΑΘΗΝΑΙ-1931,ΤΥΠ.Α.ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ).

Με το πέρασμα των καιρών, εξ αιτίας των επιγαμιών, οι Μουσούροι απλώθηκαν και σε γειτονικές περιοχές, αλλά η μεταξύ τους επικοινωνία δεν έπαψε, όπως φαίνεται και από το δημοτικό τραγούδι:

“ Άρχισε γλώσσα μου να λες τραγούδι τω Λακκιώτω, τραγούδι των Μουσούρηδων των Αποκορωνιώτω, να πης του Κώστα την αντρεία, τη γνώση του Μανώλη, να πης για τον Αλεξαντή πώς έπαιζε το βόλι”

Οι Ενετοί, χρησιμοποιώντας δόλια μέσα και εφαρμόζοντας σατανικά σχέδια, κατόρθωσαν να καταστείλουν την Επανάσταση του 1570, κατόπιν δε, όπως γράφει ο Ζαμπέλιος:“...και ο μεν Μέγας Γραμματικός Μουσούρος και έτεροι δύο συνεπώνυμοι του κατεδικάσθησαν εις το πυρ...”(ό.π.,σελ.506), και λίγο πιο κάτω:“Ακολούθως ετουφεκίσθησαν τρεις ριζάρχαι των Μουσούρων, και έτεροι είκοσι δύο, του αυτού γένους, απηχονίσθησαν επί των δένδρων...”(ό.π.,σελ. 554-6).

Τα φοβερά γεγονότα διαδραματίστηκαν στον Αλικιανό (Κυδωνίας), όπου και ο “γάμος” της Σοφίας, κόρης του Ιππότη της Γαληνοτάτης Ντα Μολίν, με τον Πέτρο, γιο του Αρχηγού της Επανάστασης, Γεωργίου Καντανολέοντα, και στα Μεσκλά (Κυδωνίας), έδρα του Αρχηγού των Επανάστατων, όπου και απαγχονίστηκαν πολλοί Μουσούροι.

Μετά τη μεγάλη αυτή καταστροφή οι διασωθέντες Μουσούροι ανέβηκαν ξανά στους Λάκκους, τη γη των πατέρων τους, συνοδευόμενοι και από άλλους ομογενείς, ίσως και από κάποιους εξελληνισμένους Ενετούς. Ορισμένοι εγκαταστάθηκαν και στο κοντινό Θέρισσο.

Ως πρώτοι μάλιστα από αυτούς που εγκαταστάθηκαν τότε στους Λάκκους, θεωρούνται, κατά την επικρατούσα παράδοση, ο Κόκκος, ο Μπίμπος και ο Θόδωρος, από τους οποίους και έλκουν τη καταγωγή τους οι πιο πολλοί Λακκιώτες.

Νωρίτερα, στην Επανάσταση των Κρητών κατά των Ενετών του 1263, από πλευράς Λάκκων συμμετείχε ο οπληρχηγός Πεντατένης. Μέχρι και σήμερα μάλιστα διασώζεται το όνομά του σε τοπωνύμιο των Λάκκων,“Στου Πεντατένη”(Αχιλ.Σκουλάς,στρατηγός,πρών Αρχηγός ΓΕΣ,ΟΙ ΛΑΚΚΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΛΑΚΚΙΩΤΑΙ,σελ.24 και 137,Χανιά-1961).

Στο πιο γνωστό, πιθανότατα και πιο παλιό ριζιτικό τραγούδι, το:

“Πότες θα κάμη ξεστεργιά,πότες θα φλεβαρίση, να πάρω το τουφεκί μου,την όμορφη πατρώνα και ν'ανεβώ 'ς τον Ομαλό,'ς τη στράτα τω Μουσούρω...”

αυτό που “έψελναν” με πάθος οι Λακκιώτες αγωνιστές της ελευθερίας σε όλες τις εξεγέρσεις και τις επαναστάσεις κατά Ενετών και Τούρκων, αυτό που πολύ γρήγορα ξεπέρασε τα όρια των Λάκκων, της Κυδωνίας, της Κρήτης ολόκληρης, αυτό που ανυψώθηκε από τον λαό σε:

- σύμβολο αντίστασης ενάντια σε κάθε μορφή βίας
- θούριο κάθε αδούλωτης ψυχής
- παιάνα νίκης και θριάμβου,

Σ'αυτόν τον πολεμικό και πατριωτικό ύμνο, αποτυπώνεται με τρόπο σαφή και η παρουσία των Μουσούρων στα ιερά και δοξασμένα χώματα του Ομαλού και στον δρόμο των Μουσούρων,“τη στράτα τω Μουσούρω”, που συνδέει τον Ομαλό με τους Λάκκους.

ΟΙ ΧΑΪΝΗΔΕΣ ΤΩΝ ΛΑΚΚΩΝ

Οι Λακκιώτες έχουν δώσει το παρών σε όλα τα καλέσματα της πατρίδας,πολεμώντας πάντοτε με αυταπάρνηση και ηρωισμό κατά του κάθε κατακτητή.

Πολύ πριν από την Επανάσταση του '21 είχαν κάνει την εμφάνισή τους, κατ'αρχάς στα παράλια και πεδιάδα της Κρήτης, τα ξακουστά τάγματα των Χαϊνήδων, για να προστατεύουν τη ζωή, την τιμή και την περιουσία των ανήμπορων Χριστιανών από τους ασύδοτους αγάδες, από τους μπέηδες και φυσικά από τους κάθε τάξης και προέλευσης Γιαντίσαρους και ιδίως από τους αδίστακτους ξεκουκούλωτους.Πραγματοποιούσαν εφόδους, τις νύχτες πιο πολύ, για να εξοντώνουν τους αισχρούς αυτούς τυραννίσκους (Ι.Μουρέλλος,ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ,σελ.57-58,ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ-1931).

Το παράδειγμά τους ακολούθησαν στη συνέχεια και άλλοι ψυχωμένοι μαχητές, με τους ίδιους στόχους.Έτσι στα ορεινά της Κυδωνίας σχηματίζονται μικρά μεν, αλλά παράτολμα αρματολικά σώματα Ελλήνων εκδικητών, για να προστατεύουν

τον υπόδουλο λαό από τις αυθαιρεσίες και τα κακουργήματα των Οθωμανών και των χριστιανομάχων συνεργατών τους, των Γιανίτσαρων, αλλά και να τιμωρούν παραδειγματικά κάθε προδότη(Π.Κριάρης,ό.π.,σελ.154).

Τέτοια αρματολίκια είχαν συγκροτηθεί στις Μαδάρες(Λευκά Όρη), από γνωστές Λακκιώτικες οικογένειες,τους Γιαννάρηδες, τους (Μ)Πλάζιους, τους Σαρρήδες, τους Πρώιμους, τους Μαυρογένηδες, που πρωτοστατούσαν σε κάθε εξέγερση, κίνημα και επανάσταση μέχρι την απελευθέρωση της Κρήτης.

Η λαϊκή μούσα έψαλε τη δράση, τη γενναιότητα καθώς και το τέλος αυτών των λαοφυλάκων, που συνήθως ερχότανε μετά από προδοσία, με δράστες Γιανίτσαρους.

Παραθέτουμε ενδεικτικά λίγους στίχους σχετικών με το θέμα δημοτικών τραγουδιών:

α') Ο Γιάνναρης(1690-1740)

"Φωνήν και κλάυμαν άκουσα 'ς τ'Ορθούνι κ'εις τους Λάκκους, το Γιάνναρη σκοτώσανε,χαϊμός το παλληκάρι, δεν πάει μπλιο 'ς τον Ομαλό,'ς τα ρημοκούραδάν του, να βρη τσοι συζευτάδες του,να ιδή και τσοι βοσκούς του, να τώνε δείξη χειμαδιά και τόπους εδικούς του"(Α.Κριάρης,ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΣΜΑΤΩΝ,σελ.29,ΑΘΗΝΑΙ-1921,ΤΥΠ.ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ ΚΑΙ ΚΑΙΤΑΤΖΗ)

{Ορθούνι=γειτονικό στους Λάκκους χωριό/μπλιο=πια/ρημοκούραδο=έρημο κοπάδι/συζευτάδες=συνεργαζόμενοι γεωργοί/χειμαδιά=χειμερινό βοσκοτόπι}.

Ένα ακόμα για τον ίδιο αρματολό.

β')Νικόλα τ'αντροκάλεσμα άφης το μην το κάνης, κι ακόμα ζωνταν'είμεστα,κι ακόμα γης παθιούμε, κι ακόμα τα δοξάρια μας κ'εκέινα ζωντανά'νιε".(Αντ.Γιάνναρης,ΑΣΜΑΤΑ ΚΡΗΤΙΚΑ,σελ.7,ΛΕΙΨΙΑ-1876,BROCKHAUS).

Τον Νικόλα τον Γιάνναρη τον σκότωσαν το 1740, 30 χρόνια πριν από την Επανάσταση του Δασκαλογιάννη,σε ενέδρα, στη θέση Βδελά, ίσαμε μια ώρα νότια των Λάκκων (Ι.Μουρέλλος,ό.π.σελ.297), εφτά Γιανίτσαροι από το Ορθούνι. Συνόδευε τον αδελφό του, τον Γιανναρογιάννη, που είχε πάει να ποτίσει τα πρόβατά του στην Πηγή Βδελά.Εκεί τους επιτέθηκαν άνανδρα οι Γιανίτσαροι, κρυμμένοι σε ένα παρακείμενο καλυβόσπιτο, από όπου τους παραφύλαγαν.

γ') Η πρόσκληση-εμφάνιση του εχθρού

"Προβάλετε φωνιάξετε 'ς τσοι Λάκκους κ' εις τ'Ορθούνι, να'ρθουν του Λάπαθεν οι γυιοι και του Μπιμποσταμάτη κι ένα λαγό ετόπωσα 'ς του Κάτω Δρυ τον πόρο.

Να μη θαρρούν πως είν'λαγός και πρεμαζώνουν σκύλους, απού'χει 'αρματ'ας βαστά κι απού δεν έχει ας εύρη"(Α.Κριάρης,ό.π.,σελ.315)

{ετόπωσα=εντόπισα, ανακάλυψα/Μπιμποσταμάτης= Ο Σταμάτης Μαυρογένης με τους 12 γιου, του οποίου οι πρόγονοι, μετά την Άλωση της Πόλης, εγκατάστηθηκαν στη Ρουμανία, σε νησιά του Αιγαίου και στη Λακωνία, από όπου και οι Λακκιώτες Μαυρογένηδες. Σήμερα ζουν στους Λάκκους απόγονοί του, στη γειτονιά που λέγετα "Μπιμπιανά". Από το ίδιο γένος και η Μαντώ Μαυρογένους. Πρόεδρος των απανταχού Λακκιωτών είναι σήμερα ο Γ.Μαυρογένης, κάτοικος Αθηνών.(Κάτω Δρυς=τοποθεσία στον Ομαλό/πόρος=δίοδος/λαγός=αλληγορικά ο εχθρός/πρεμαζώνουν=μαζεύουν)..

δ') Ο Νικόλας Πρώιμος

"Σήμερον είναι καταχνιά,μεγάλη κατσιφάρα κι ο Πρώιμος επήγαινε απάνω 'ς τη μαδάρα, να συμμαζώξη τσ' αίγεις του,να τση κουλουκουρίση, να ιδή αν βγάλη τίβοτσι κι απόεις να γυρίση. Κι όντεν τση αποκούρευε εφταξεν ο Ρετζέπης και παίζει του με τον τσιφτέ και δούδει του 'ς τον μπέτη και παίζουν του κ' οι γι άλλοι μια,δούδει του 'ς την κουτάλα κ'εσσούρωνε το αίμαν του ωσάν τη μπουτσουνάρα.

Αποψη από τους Λάκκους, φωτ. NELLY'S

Την κεφαλήν του κόψανε κ'εις το ντορμπά τη βάνουν κ'εις το σομάρι την κρεμονούν κ'εις του πασά τη φτάνουν.

-Γιάιντα δεν τον εφέρετε με τα σκοινιά δεμένο, μόνο τον εσκοτώσετε 'ς τα όρη τον καυμένο; -Άντρας ήτον αδυνατός κ'ήτονε κι αντρειωμένος και δεν επιάνεντον αλλιώς όξω και σκοτωμένος. Ακούσαν το 'ς το Γαλατά οι γι όμορφες κοπέλαις: 'Κατακαυμένη Πρώιμε,δεν κάνεις μπλιο τζιλβέδες!"

Την κεφαλήν του στέσανε κ'εις τα Μεσκλά συντήρα. Έφταξε και η μάνα του η μαυροκακομοίρα...

-Ωφου παιδί μου Νικολή και πώς να σε γνωρίσω; ψηλά 'που σε κρεμάσανε και πώς να σε φιλήσω; Θωρείς τα τα δαχτύλιαν του τα κοντυλοσερμένα; Παιδιά!και να την παίζανε τη λύρα τα καυμένα!(Αντ.Γιάνναρης,ό.π.,σελ.18)

{κατσιφάρα=ομίχλη, στενοχώρια/κουλουκουρίζω=κουρεύω/κι απόεις=και έπειτα/μπουτσουνάρα=στόμιο πηγής/τζιλβές=ερωτοτροπία/συντήρα=παρατηρούσε, έβλεπε/κοντυλοσερμένα=συμμετρικά}

Τον Νικόλα τον Πρώιμο,τον σκότωσε ο Γιανίτσαρος Ρετζέπης μαζί με τη συμμορία του, στη Φορτέτζα του Ομαλού, το 1821.

Ο Χατζημικάλης Γιάνναρης.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

- 1)-Ο χρυσαετός είναι το ισχυρότερο αρπακτικό της Κρήτης, με άνοιγμα φτερών 190εκατ.-220εκατ. και μήκος σώματος 90εκατ.
- (2)-Ο Γκίγκικλος είναι μια από τις κορυφές των Λευκών Ορέων, με υψ.2.080μ. Το πιο δύσκολο για ανάβαση βουνό της

Κρήτης, λιτό αλλά εντυπωσιακό στην όψη, με πηγές, όπως το Ελληνοσέλι και η Πηγή του Δία, και σπήλαια με πιο γνωστό το Δαιμονόσπηλιο.

(3)-Στην πορεία, εκτός από το επώνυμο Μουσούρος ,η πατριά απέκτησε και άλλα επώνυμα: Βράκος, Λιβανός, Λαγουδογιώργος, Καμαρωμένος,Αγριοθόδωρος κ.ά., για να αποφεύγονται οι συνωνυμίες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1)Αντ.Αντωνιάδης,ΚΡΗΤΗΣ,Β' ΕΚΔ.ΑΘΗΝΑΙ-1881
- 2)Κ.Φ.Σκόκου,ΕΘΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ,έτ.1892
- 3)Ι.Χατζηδάκης,ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗΝ,ΕΝ ΕΡΜΟΥ-ΠΟΛΕΙ-1881,ΤΥΠ.Ν.ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΥ
- 4)Σ.Ζαμπέλιος,ΟΙ ΚΡΗΤΙΚΟΙ ΓΑΜΟΙ,1871
- 5)Α.Κριάρης,ΑΡΧΕΙΟΝ ΠΟΝΤΟΥ,τ.38/1984

- 6)Π.Κ.Κριάρης,ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ,ΧΑΝΙΑ-1901
- 7)Π.Κριάρης,ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ-Παράρτημα,ΑΘΗΝΑΙ-1931,ΤΥΠ.ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ
- 8)Α.Σκουλάς,ΟΙ ΛΑΚΚΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΛΑΚΚΙΩΤΑΙ,ΧΑΝΙΑ-1961
- 9)Ι.Μουρέλλος,ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ,ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ-1931
- 10)Α.Κριάρης,ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΣΜΑΤΩΝ,ΑΘΗΝΑΙ-1921,ΤΥΠ.ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ ΚΑΙ ΚΑΙΤΑΤΖΗ

11)Anton Jeannarakis(Α.Γιάνναρης,καθηγητής Ελληνικής Γλώσσας και Φιλολογίας Πανεπ. St. Andrews Σκωτίας,ΑΣΜΑΤΑ ΚΡΗΤΙΚΑ,ΛΕΙΨΙΑ-1876,Α.Β.ΒROCKHAUS.

Το 1896 ιδρύθηκε η πρώτη έδρα Ελληνικών Σπουδών σε Πανεπιστήμιο της Αλλοδαπής, με καθηγητή τον Λακκιώτη επαναστάτη και διανοούμενο, Αντώνιο Γιάνναρη, ανιψιό του Χ'Μιχάλη Γιάνναρη.

*οικονομολόγος-συγγραφέας

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *ILEX aquifolium* (Ιλεξ ο οξύφυλλος) και ανήκει στην οικογένεια των Οξυφυλλοειδών. Είναι αυτοφυές στα δάση της νότιας Αμερικής και φύτεται σε δυτική και νότια Ευρώπη, βορειοδυτική Αφρική και νοτιοδυτική Ασία. Το γένος *ILEX* περιέχει πολλά αειθαλή ή φυλλοβόλους θάμνους και δένδρα.

Αρκουδοπούρναρο

Το χειμώνα έχουν κόκκινους (κυρίως), πορτοκαλί ή κίτρινους διακοσμητικούς καρπούς που χρησιμοποιούνται στη χριστουγεννιάτικη διακόσμηση. Ανάλογα με τις παρυφές των φύλλων τους και για πρακτικούς λόγους διαιρούνται σε τρεις κατηγορίες: 1) Λειόχειλα, 2) Αγκαθωτά, 3) Αγκαθωτά και οδοντωτά.

Αναπτύσσονται σε υγρά, καλά στραγγιζόμενα, γόνιμα εδάφη και πλιόλουστες ή σκιασμένες θέσεις. Φυτεύονται μεμονωμένα, σε φράχτες και γλάστρες. Πολλαπλασιάζονται με ημιξυλώδη μοσχεύματα, το καλοκαίρι. Κλαδεύονται μόνο για να διατηρήσουμε το σχήμα τους, ενώ δέχονται και κλάδεμα μορφοποίησης.

Το αρκουδοπούρναρο το συναντούμε στη χώρα μας με τα κοινά ονόματα αρκουδοπούρναρο, αρκουδοπούρνη, γκι, μπλιοπούρναρο, λιμπουρνιά, λιόπρινο, ελαιόπρινο, λιόπουρνο, λαύρος, ήμερο πουρνάρι.

Το συναντούμε σε δάση, ιδιαίτερα φυλλοβόλων δέντρων, ανάμεσα σε καστανιές και οξιές. Είναι χαρακτηριστικό αειθαλές δενδρύλλιο το ύψος του οποίου φτάνει τα 10, σε μερικές περιπτώσεις και τα 20 μέτρα. Συνήθως όμως κλαδεύεται και παραμένει θάμνος. Ο κορμός του φυτού μπορεί να φτάσει σε διάμετρο από 40 έως 80 εκατοστά και ο φλοιός είναι λείος. Τα κλαδιά είναι πράσινα. Φύλλα έμμονα, βαθύπράσινα, λαμπερά, κρῶδη και δερματώδη.

Έχουν μήκος 5-12 εκατοστά, πλάτος 2-6 εκατοστά και 3 έως 5 αιχμηρά αγκάθια σε κάθε πλευρά. Κοντά στο κώμα τα φύλλα είναι πολύ αγκαθωτά. Άνθη μικρά, λευκά με 4 πέταλα, ενωμένα σε κόρυμβο, τα αρσενικά και θηλυκά πάνω σε διαφορετικά δέντρα (δίοικο φυτό). Ο επικονιασμός τους γίνεται με τις μέλισσες. Οι καρποί είναι ράγες με χρώμα κόκκινο-κοραλλίου, ωριμάζουν το φθινόπωρο και διατηρούνται κατά τον χειμώνα. Οι καρποί έχουν διάμετρο 6-10 χιλιοστά. Είναι πολύ πικροί λόγω της ιλικίνης που περιέχουν και για τον λόγο αυτό τα πουλιά σπάνια το αγγίζουν και αυτό στα τέλη του χειμώνα, όταν το κρύο τους έχει

κάνει μαλακότερους και πιο εύγεστους.

Ιστορικά στοιχεία:

Βότανο γνωστό από την αρχαιότητα. Τους αρχαίους χρόνους, σύμφωνα με τον Πυθαγόρα το αρκουδοπούρναρο έφερε γούρι, έδιωχνε τα μάγια, το κάψιμο στον κήπο έδιωχνε τα φαντάσματα, επίσης έφερε ευτυχία στα νεόνυμφα ζευγάρια. Ο Διοσκουρίδης συνιστούσε τον ισό του δέντρου κατά των εγκαυμάτων και σαν κολλώδιο (διάλυμα κολλοδιοβάμβακος εντός μείγματος οιοπνεύματος και αιθέρος που χρησιμοποιούσαν στην θεραπευτική).

Ο Παράκελσος χρησιμοποιούσε το αφέψημα των φύλλων κατά του αρθριτισμού.

Στα τέλη του 18ου αιώνα το χρησιμοποιούσαν πολύ σαν σπουδαίο αντιπυρετικό.

Για πολλούς αιώνες το φυτό το θεωρούσαν ιερό. Το μετέφεραν στο σπίτι για προστασία. Συμβόλιζε την υπόσχεση της νέας ζωής στο καταχείμωνο, ενώ αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα των εορτών των Χριστουγέννων. Το θεωρούσαν γιατρικό για λοιμώδεις παθήσεις, όπως η ελονοσία και η ευλογιά. Το χρησιμοποιούσαν ακόμη σε προβλήματα πλευρίτιδας και ρευματικές παθήσεις. Στη Βόρεια Αμερική, η φυλή Μικμάκ χρησιμοποιούσε τις ρίζες του φυτού, ενάντια στον βήχα και τη φυματίωση.

Συστατικά - χαρακτήρας:

Τα φύλλα του φυτού είναι άοσμα, άγευστα, στυφά και πικρά.

Τα φύλλα περιέχουν κερί, χλωροφύλλη, γόμμα, οξικό κάλιο, υδροχλωρικό κάλιο, ασβέστιο, καφεΐνη, καφετανικό οξύ και μια πικρή ουσία, την ιλικίνη. Δεν περιέχουν αιθέριο έλαιο.

Ο φλοιός είναι πλούσιος σε πηκτίνη και περιέχει μια κίτρινη χρω-

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το βότανο δρα ως στυπτικό, επιδρωτικό, διουρητικό, εμετικό, αποχρεμπτικό, αντιπυρετικό και καθαρτικό.

Οι ράγες του φυτού είναι τοξικές. Άλλοτε το βότανο το χρησιμοποιούσαν ως θεραπευτικό, αλλά σήμερα χρησιμοποιείται σπάνια. Τα φύλλα θεωρούνται επιδρωτικά και διουρητικά. Το ρόφημα των φύλλων διεγείρει το νευρικό σύστημα περισσότερο από τον καφέ και το τσάι. Παρά την διέγερση όμως που προκαλεί, ελαττώνει την αρτηριακή πίεση και αυξάνει την εφίδρωση.

Οι καρποί θεωρούνται εμετικοί, καθαρτικοί και επουλωτικοί. Διεγείρουν τα πεπτικά όργανα και φέρνουν τάση προς εμετό και καθαρτικές κενώσεις. Για εξωτερική χρήση, οι καρποί κονιορτοποιούνται και επιθέτονται πάνω σε πληγές για να σταματήσει η αιμορραγία.

Το βάμμα των φύλλων, συνιστάται ως διουρητικό και αποτελεσματικό εναντίον της χρο-

στική, την ιλιξανθίνη. Τα φύλλα περιέχουν επίσης θεοβρωμίνη, που ασκεί επίδραση στην καρδιά.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Το φυτό ανθίζει Μάιο και Ιούνιο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται συνήθως τα νεαρά φύλλα του φυτού, τα οποία συλλέγονται συνήθως τον Ιούνιο. Σε διάφορες περιοχές του κόσμου όμως χρησιμοποιούνται επίσης ο φλοιός, οι καρποί και οι ρίζες του φυτού, που συλλέγονται όλες τις εποχές γιατί διατηρούν τις ιδιότητές τους όλες τις εποχές του χρόνου.

νιας βρογχίτιδας, των ρευματισμών, κατάρρους, εμπύρετα, πλευρίτιδα και αρθρίτιδα.

Το αρκουδοπούρναρο, είναι ένα από τα ανθοιάματα του Μπαχ το οποίο χορηγείται «σε όσους βιώνουν ζήλια, φθόνο, εκδικητικές τάσεις και καχυποψία».

Αναλυτικότερα, το ανθοίωμα δίνεται σε άτομα που έχουν φόβο, ζήλια, οργή, καχυποψία ή μίσος. Αυτά τα άτομα βγάζουν τον κακό εαυτό τους. Τους αρέσει να βλέπουν αυτές τις αρνητικές καταστάσεις που έρχονται σε αντίθεση με την αγάπη που είναι από τις μεγαλύτερες δυνάμεις. Αυτή η συμπεριφορά όμως δεν φθίρει μόνο τον ίδιο αλλά και τους γύρω του. Το ίαμα βοηθάει ώστε το άτομο να προσφέρει ανοικτά ότι καλό έχει και να μην ζητάει αντάλλαγμα. Επίσης θα μπορεί να χαιρέσει την καλοτυχία των άλλων, την χαρά και την ευτυχία τους ακόμα και αν ο ίδιος έχει πάρα πολλά δύσκολα προβλήματα να αντιμετωπίσει.

Παρασκευή και δοσολογία

Το βότανο παρασκευάζεται ως αφέψημα. Σε ένα λίτρο νερό μπαίνουν 30 έως 60 γραμμάρια ξηρού βοτάνου.

Προφυλάξεις

Οι καρποί καθώς και άλλα μέρη του φυτού περιέχουν σαπωνίνες και είναι δηλητηριώδεις. Ωστόσο τα επίπεδα τοξικότητας είναι χαμηλά και χρειάζονται μεγάλες δόσεις για να προκληθούν προβλήματα. Η χρήση τους μπορεί να προκαλέσει εμετό, διάρροια και υπνηλία, αλλά οι παρενέργειες δεν περιορίζονται εκεί.

Η ιλικίνη που περιέχουν προκαλεί ενοχλήσεις στο στομάχι και τα έντερα, ενώ άλλα συστατικά είναι επιβλαβή για το νευρικό σύστημα και την καρδιά. Η κατάποση 20 καρπών του φυτού μπορεί να αποβεί μοιραία. Οι καρποί είναι ιδιαίτερα επικίνδυνοι για τα παιδιά.

